

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА НІМЕЦЬКОЇ ТА РОМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

**ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ПРИ ВИВЧЕННІ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ НА ЕТАПІ БАЗОВОЇ
СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ
ОСВІТИ**

Кваліфікаційна робота (проект)

на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

Виконала: студентка 4 курсу 471 групи
Спеціальності 014.02 Середня освіта
(мова і література французька,
англійська)

Освітньо-професійної програми:
Середня освіта (мова і література
французька)

Локтіонова Наталія Олегівна

Керівник: ст. викладач Єрмоленко І.І.

Рецензент: доц. Акішина М.О.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. НАУКОВІ ЗАСАДИ ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	7
1.1 Загальне значення поняття «інформаційні технології», теоретична частина вивчення впливу ІТ на галузь освіти.....	7
1.2 Види та форми інформаційних технологій на уроках іноземної мови.....	12
1.3 Новітні програми та мультимедійні технології для вивчення іноземної мови в школі.....	18
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА УРОКУ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ.....	24
2.1 Використання інформаційних технологій на уроках французької мови на прикладі конкретного методичного комплексу.....	24
2.2 Порівняння французьких та українських навчальних комплексів, що використовують інформаційні технології на основі порівнянь освітніх систем.....	32
2.3 Розвиток комунікативних компетентностей, шляхом застосування ІТ на уроках французької мови.....	39
ВИСНОВКИ.....	48
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	51
ДОДАТКИ.....	56
Додаток А. Вправи, направлені на розвиток говоріння.....	56
Додаток Б. Вправи, направлені на розвиток умінь письма для середнього та старшого етапів.....	57
Додаток В. Комплекс завдань для розвитку вмінь аудіювання.....	58

Додаток Г. Комплексні вправи, направлені на адаптування в мовному середовищі.....	59
Додаток Г. Завдання, які направлені на удосконалення граматичних навичок.....	60
Додаток Д. Вправи на розвиток умінь читання французькою мовою.....	61
Додаток Е. Завдання, спрямовані на підтримку мотивації до навчання.....	62
Додаток Є. Завдання для середнього етапу.....	63
Додаток Ж. Вправи для середнього етапу при вивченні французької мови.....	64
Додаток З. Вправи для старшого етапу.....	65

ВСТУП

Сучасний період розвитку суспільства характеризується сильним впливом на нього інформаційних технологій, які проникають в усі сфери людської діяльності і утворюють глобальний інформаційний простір. Невід'ємною і важливою частиною цих процесів є інформатизація освіти.

Інформаційні технології покликані стати не додатковим засобом в навчанні, а невід'ємною частиною цілісного освітнього процесу, що значно підвищує його ефективність. Проблема широкого застосування інформаційних технологій в сфері освіти в останнє десятиліття викликає підвищений інтерес у вітчизняній педагогічній науці. Великий внесок у вивчення процесів інформатизації освіти і вирішення проблеми комп'ютерних технологій навчання внесли українські й зарубіжні вчені: Т.Н. Носкова, А.Я. Мінін, Л.Ю. Щипіцина, С.А. Соколовська, О.В. Міхеєва та багато інших, на праці яких ми опираємось у нашій роботі.

Задля того, щоб покращити або надати знання з іноземних мов, сучасні викладачі мають величезні можливості використання на уроках новітніх, різноманітних інформаційно-комп'ютерних технологій, що, за правильного та розумного їхнього використання, справді можуть приносити плідний результат при вивченні будь-якої іноземної мови.

Інформаційні технології та освіта в сукупності стають тими сферами людських інтересів і діяльності, які знаменують епоху XXI століття і повинні стати основою для вирішення поставлених перед людством проблем. Саме через тісний зв'язок учнів з комп'ютерами та їхню зацікавленість сучасними технологіями, використання ІТ на уроці іноземної мови значно покращує оволодіння нею.

Актуальність теми дослідження зумовлена потребою урізноманітнити методи та засоби викладання французької мови на

уроках у закладах середньої освіти, шляхом використання найсучасніших інформаційних технологій.

Науковці досліджували це питання у своїх методичних доробках та розроблювали основні критерії, за якими можна казати про те, що інформаційні технології мають великий вплив, як на середній, так і на старший навчальні етапи. Саме ці критерії й дозволяють нам казати про правильність вибору та підтверджують актуальність обраної теми.

Мета дослідження полягає у вивченні теоретичної основи; дослідження характерних рис інформаційних технологій, притаманних галузям навчання, а конкретно – галузі вивчення іноземних мов; зосередження уваги саме на аналізі уроків без використання ІТ у контексті дослідження методичних даних та джерельної бази. Мета дослідження зумовила постановку наступних **завдань**:

- 1) визначити наукові засади проблеми дослідження інформаційних технологій у контексті вивчення іноземної мови;
- 2) з'ясувати специфіку організації уроку з використанням інформаційних технологій для вивчення французької мови;
- 3) розробити технологічну карту уроку французької мови з використанням інформаційних технологій на основі методичних комплексів.

Об'єкт дослідження – використання інформаційних технологій в освіті.

Предметом дослідження є ІТ при вивченні французької мови.

У роботі застосовано такі **методи дослідження**: аналітичні, синтетичні, лінгвістичні, емпіричні.

Практичне значення полягає в можливості використання ключових положень дослідження в процесі написання курсових, випускних робіт та при підготовці до практичних занять з фахових та спеціальних курсів.

Структура кваліфікаційної роботи: складається зі вступу, двох розділів, шести підрозділів, висновку, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1

НАУКОВІ ЗАСАДИ ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

1.1. Загальне значення поняття «інформаційні технології», теоретична частина вивчення впливу ІТ на галузь освіти

Наше суспільство стає все більш інформатизованим та робить великий крок до нового. Інформаційні технології відіграють дуже важливу роль у повсякденному житті кожної сучасної людини. Інформаційні та комунікаційні технології (ІКТ) – це багатокomпонентні засоби обробки інформації, новітні комп'ютерні програми, функції, інформація, що дозволяє спокійно йти в ногу з часом. Жодна з галузей науки не може обійтись без використання ІТ. Усі процеси обробки інформації дуже тісно пов'язані з ними.

Слово «технологія» в перекладі з грецької мови означає «мистецтво» або «вміння». Не дивно, що це слово «вміння», адже завдяки інформаційним технологіям можна навчитися новому, здобути потрібну інформацію, покращити свої знання, потрібно лише вміти правильно ними користуватися. Тож, інформаційні технології – це невід'ємний процес для здобуття, пошуку, обробки та зберігання інформації; це – система методів, які також допомагають нам у цьому. Мета всіх інформаційних технологій – задовольнити потреби споживачів, що будуть користуватися їх продукцією. Головний технічний засіб для реалізації усіх ІТ – це персональний комп'ютер, без ПК здійснення інформаційних технологій просто не буде можливим, відтак робимо висновок, що вони є невід'ємними один від одного частинами цілого, що полегшує життя. З появою ПК одразу асоціюється поява Інтернету. Інтернет – це велика мережа, що містить в собі незліченну кількість різноманітної інформації, без якої не можливо

увияти розвиток інформаційних технологій. З появою Інтернету наше життя значно покращилось. Потрібно зазначити, що найперший пункт, що прийшов у сучасне життя з Інтернетом та, яким зараз користується практично 88% населення країни, – це соціальні мережі, де можна спілкуватись. І це лише мала доля того, для чого ми використовуємо Інтернет-мережу. Тож, це все є великою ланкою, складеною з трьох частин: персональний комп'ютер – Інтернет – інформаційні технології.

Різниця між ІТ та ІКТ полягає в тому, що ІТ – це область обробки, обміну інформації, що, в основному, пов'язана з методами та інструментами кодування і програмування, перетворення даних, засобами зберігання та пошуку, а також аналізом і проектуванням системи.

ІКТ – це інформаційно-комунікаційні технології. При роботі з ІКТ комп'ютерна наука відіграє не меншу роль, ніж збір, обробка та обмін даними. ІКТ несуть та виробляють інформацію, яка буде, по-перш за все, корисною для людини. Аналізуючи цю інформацію, можна прийняти рішення або виконати те, чи інше завдання.

Предметом та продуктом роботи в ІТ є сама інформація, що діє лише за наявності таких знарядь праці, як засоби обчислювальної техніки. Існує три основних типи інформаційних технологій:

1. інтерактивний режим роботи з комп'ютером;
2. інтегрованість;
3. гнучкий процес, що дозволяє змінювати постановку задач та дані.

Інформаційні технології заповнили зараз майже весь науковий світ, жодна галузь не обходиться без їхнього використання. Так само, як і галузь освіти та педагогічної діяльності. Використання інформаційних технологій в школі, у ВУЗі, чи в будь-якому іншому навчальному закладі стає просто необхідною. Для того, щоб збагатити учбовий процес новою цікавою інформацією, зробити його більш сучасним та ближчим до учнів, викладачі використовують багато різних видів ІТ.

Український науковець Дичківська І.М. у своїй праці «Інноваційні педагогічні технології» подає таке визначення інноваційним освітнім процесам: «Це зумовлені суспільною потребою комплексні процеси створення, впровадження, поширення новацій і зміни освітнього середовища, в якому здійснюється їх життєвий цикл.» [18, с.14]. Це може бути і відео, чи аудіозапис за темою уроку, і презентація, і, навіть, онлайн-конференція з носієм іноземної мови, тому що йдеться про вивчення іноземних мов.

Автори, Чепель М.М. й Дуднік Н.З., у своїй книзі «Педагогічні технології» надають таку характеристику інформаційним освітнім технологіям: «Це всі технології у сфері навчання, які мають спеціальні технічні засоби (комп'ютер, аудіо, книги, відео) для досягнення педагогічних цілей.» [48, с.20]. Тим самим, підтримуючи твердження Дичківської І.М., порушуючи питання готовності педагогів до новітніх технологій у навчанні.

Багато інших науковців розглядали процес використання інформаційних технологій в освітній діяльності. Наприклад, Т.Н. Носкова, А.Я. Мінін, Л.Ю. Щипіцина, С.А. Соколовська, О.В. Міхеєва, праці яких ми використаємо для нашої роботи.

На думку педагога, Носкової Т.М., інформаційні технології значно розширяють шляхи вирішення тієї чи іншої учбової задачі. Освітня інформація в електронному середовищі не закінчується на сторінках підручника, учбового посібника або матеріалів лекції. Ресурси, що буде використовувати учень, чи студент в своєму навчальному процесі, залежать не лише від рекомендацій викладача, а ще й від його устремління [35, с. 13].

Завдяки новим пошуковим технологіям, учні мають змогу дуже ефективно доповнити учбовий зміст. Найголовнішим завданням використання ІТ та електронних освітніх ресурсів є саме індивідуальність, тобто можливість обирати кожному власний освітній

ресурс, щоб користуватися ним навіть при самостійній роботі. До інших переваг ІТ можна віднести впевненість та мотивацію.

Школа є тим соціальним інститутом, де кожна дитина повинна розкритися, як унікальна, неповторна особистість. Для цього потрібні особливі умови, зацікавленість учнів, їхній свідомий підхід до учбової діяльності, різнобічні форми і методи, що допомагають успішно закінчити школу.

Також використання інформаційних технологій в учбовому процесі чудово допомагає вирішувати освітні завдання та задачі у співпраці в учбовій групі або разом з партнерами за рамками школи, університету; здійснювати міжкультурні компетенції. Співпраці в мережі, командна, чітко розподілена робота є найпоширенішим видом професійної діяльності в багатьох сферах, і потребують особливих аспектів підготовленості здобувача освіти.

Сучасний лінгвіст Мінін А.Я. виділяє такі принципи розвитку інформаційного суспільства у своїй праці «Інформаційні технології в освіті»: свобода й рівність доступу до інформації та знань; зростання якості життя людей; розвиток таких сфер життя, як соціально-політична, економічна, культурна й духовна; зростання рівня та якості навчання [31, с. 22].

Інформаційні технології – це не тільки нове обладнання та розвиток однієї, чи багатьох галузей науки, а ще й нові види та форми викладання, новий підхід до учбового процесу. Навіть з використанням звичайного персонального комп'ютера звичні усім шкільні уроки зробили великий крок до нового, до кращих змін. Зараз діти можуть з легкістю виконувати завдання з будь-якого предмету, просто покладаючись на допомогу не лише їхніх викладачів, а ще й на допомогу різних мультимедійних, комп'ютерних освітніх програм. Для того, щоб поліпшити знання з іноземної мови можна просто використати електронні підручники, чи словники. Наприклад, потрібно лише ввести

у діалогове вікно словнику невідоме слово (фразу, речення, текст) для того, щоб дізнатися його значення, переклад, слова з цим же коренем.

Існує чимало лінгвістів, які підіймали питання впливу ІТ саме на лінгвістику, як науку та іноземні мови. В учбовому посібнику лінгвіста Щипіциної Л.Ю. «Інформаційні технології в лінгвістиці» розбирається питання впливу інформаційних технологій на лінгвістику та навчання. Для того, щоб знати та вивчати усі можливості ІТ для лінгвістики необхідно мати певні знання в області та сфері лінгвістики, щоб добре розумітися на цьому. Це може бути й мова, сама лінгвістика, комп'ютерна лінгвістика та багато чого іншого. Також слід знатися ще й на інформатиці [51, с. 18].

Тож, можна стверджувати, що, вивчаючи ІТ, не можливо обійтись без допоміжних галузей. Для того, щоб прослідкувати за впливом інформаційних технологій на освіту та іноземні мови, потрібно розібрати багато допоміжних галузей. Все це дуже тісно пов'язано один з одним.

В залежності від мови, що вивчається виокремлюють декілька розділів лінгвістики, наприклад, структурна лінгвістика, соціолінгвістика, психолінгвістика. Для того, щоб виділити потрібний розділ, що найточніше буде пов'язаним з ІТ, звертаються по допомогу до прикладної та теоретичної лінгвістики.

Прикладна лінгвістика – це частина мовознавства, що має тісний зв'язок з розробкою різних методів, які потрібні для вирішення практичних завдань щодо використання іноземної мови. Можна сказати, що вона відповідає на запитання: «Як найкраще використовувати мову, що вивчається?».

Теоретична лінгвістика – це та частина мовознавства, де є направлення до вивчення та об'єктивного встановлення стану мови, її закономірностей та історії. Питання, на яке відповідає теоретична лінгвістика: «Якою є мова, що вивчається?».

Отже, виходячи з вищесказаного, можна підбити підсумок, що в даний час ми живемо у сучасному суспільстві, де з появою персонального комп'ютера розвиваються інформаційні технології та глобальна інформаційна мережа Інтернет, без чого ми б просто не змогли обійтись у повсякденному житті. ІТ мають дуже великий вплив на всі галузі науки, а також на галузь освіти. Багато лінгвістів розглядали питання впливу ІТ на вивчення іноземних мов та на освіту в цілому. В закладах освіти зараз дуже гостро постає питання використання інформаційних технологій для того, щоб зацікавити учнів темою уроку, поліпшити їхні знання з предмету, чи просто надати додаткову інформацію стосовно заданої теми уроку. Перед сучасним педагогом ставиться завдання відшукати новий педагогічний інструмент. В умовах, що представлені освітою сьогодення можна використовувати цю можливість в якості інструмента для вивчення іноземних мов, розвитку мотивації задля цього ж. Суттєвий прогрес в області інформаційних технологій надає й багато можливостей для того, щоб змінити процес навчання. Роль інформаційних технологій в навчанні – це багатокomпонентне питання, вивчаючи яке ми можемо зрозуміти його вплив на активність та зростання інтересу до навчання в учнів на уроці.

Педагогічна й методична діяльності мають використовувати новітні освітні технології, що будуть готувати учнів до свідомого вибору професії, прищеплювати навички до самостійної та індивідуальної роботи вдома й у стінах учбового закладу.

1.2. Види та форми інформаційних технологій на уроках іноземної мови

Іноземну мову в Україні вивчають в кожній школі та майже в кожному іншому навчальному закладі. Знання іноземної мови – це

просто необхідна річ для людини ХХІ століття. Людина, що добре володіє декількома мовами, впевненіше себе почуває в сучасному середовищі, закордоном та просто йде на крок вперед від тих, хто не володіє жодною з іноземних мов. Недарма письменник А.П. Чехов казав, що скільки мов ти знаєш – стільки разів ти є людиною.

Наразі існує потреба у вивченні іноземних мов у наймолодшому віці дітей, на дошкільному етапі. Існує багато різних методик та технік, які допомагають вивчати та запам'ятовувати нові іноземні слова. Для кожного віку є свої власні способи, що дозволяють добре вивчити мову. Інформаційні технології – це один із засобів вивчення іноземної мови, що підходить для будь-якого віку, бо він має різні форми та види. Використання інформаційно-комп'ютерних технологій поширює для педагогів нові можливості у викладанні предмета, бо, використовуючи ІКТ на уроці іноземної мови, учні зустрічаються з новими формами та методами, а викладачі шукають нові підходи й стилі до навчального процесу.

Найбільш впливовішими для учбового процесу є такі ІТ:

- 1) електронні підручники та посібники, що демонструються за допомогою комп'ютера та мультимедійного проектора;
- 2) інтерактивні дошки;
- 3) електронні енциклопедії та довідники;
- 4) тренажери й програми тестування;
- 5) освітні ресурси Інтернету;
- 6) *DVD* і *CD* диски з картинками;
- 7) відео та аудіотехніка;
- 8) інтерактивні карти й атласи;
- 9) інтерактивні конференції й конкурси;
- 10) матеріали для дистанційного навчання;
- 11) науково-дослідницькі роботи й проекти;
- 12) дистанційне навчання.

Тож, як було зазначено раніше, головним засобом використання та втілення у життя інформаційних технологій є персональний комп'ютер. ПК є інтерактивним засобом, тобто, використовуючи його на уроці, можна перетворити звичайне навчання на інтерактивне. Необхідно використовувати комп'ютер на етапі конкретизації матеріалу, що вивчається, для тренування й закріплення цього ж матеріалу. Для цього існує багато різних навчальних програм, таких, як, наприклад, програми для вивчення іноземних мов *Duolingo*, *Lingualeo*, *BritishCounsil*, *Babbel*, *Busuu*, *Memrise*, *FunEasyLearn* та інші. Зазвичай усі навчальні програми розраховані на те, що їх можна використовувати з іншими навчальними засобами, такими, як паперові підручники та навчальні посібники. Головною метою даних та типових програм є їхній органічний зв'язок та сполучуваність з традиційними методами навчання. Учні можуть користатися такими програмами не тільки на уроці іноземної мови, але й вдома. Це також є плюсом використання подібних інформаційних технологій.

Використання ІТ, зазначені навчальні програми разом зі звичними методами навчання можуть бути використані викладачем на будь-якому етапі навчання. Це забезпечить добрий результат та якісне засвоєння запропонованої теми уроку.

У закладах навчання зараз дуже часто практикують онлайн-конференції по скайпу з іноземцями. Коли немає можливості напряму поспілкуватися з носієм мови можна використовувати такий засіб при вивченні будь-якої іноземної мови. Це допоможе правильно вимовляти незнайомі слова, роблячи вірну промову та наголос. Наприклад, у французькій мові є досить спірні слова, які краще було б вчити, чуючи промову саме носія мови. До таких слів можна віднести: «*aujourd'hui*», що читається [*ozurɔ̃ʁdi*] та має в перекладі значення «сьогодні»; слово «*autochton*» [*otokton*] – коренний житель, туземець; «*bouilloire*» [*bujwar*] – чайник, кип'ятильник; «*exsangue*» [*ek. 'sãg*] – безкровний, блідий,

малокровний та багато інших. Ці та подібні слова є складними для вимови, тому розмова з носієм може допомогти при їх вивченні.

Використання онлайн-конференції з носіями мови буде достатньо ефективним при вивченні мови не тільки у вищих навчальних закладах, а й у школі. Дітям можуть бути запропоновані такі види отримання інформаційних технологій, як прослуховування казок та віршів від носія мови, що вивчається; ведення діалогу за заданою вчителем темою, чи читання твору за ролями; прослуховування та вивчення пісень; прослуховування історій від носія мови та подальший письмовий переказ прослуханого матеріалу.

Комп'ютерні форми вивчення іноземної мови повинні бути частиною змішаного навчання, яке охоплює контролююче навчання, формальне та інформальне.

Формальне навчання – це навчання, що здійснюється за програмами, навчальними планами, які були заздалегідь встановлені. По завершенню формального типу навчання, учень отримує певну кількість (сукупність) прав.

Потреба в інформальному навчання була розглянута багатьма науковими дослідниками. Наприклад, науковець й лінгвіст Гаврилова І.В. у своєму науковому доробку «Формальна, неформальна й інформальна моделі навчання» надає таку характеристику даному типу: «Це навчання, що може бути здійснене на робочому місці, вдома, навіть у вільний час. Інформальне навчання проходить без розробки процедур та програм, на відміну від формального навчання.» [15, с. 19].

При вивченні нового матеріалу можна виділити два напрямки: використання готових програм та самостійна презентація вчителя. Від вчителя залежить дуже багато, адже переглядаючи новий матеріал за фільмом, чи презентацією через деякий час у дітей притупляється увага та концентрація. Головною задачею є побудити учнів до

конспектування, сформулювати проблемні запитання, щоб знайомство з матеріалом йшло інтенсивно й ефективно.

Поширеною формою ІТ в навчальному процесі є завдання, що стимулюють учнів до запам'ятовування нового матеріалу, підводять їх до рішення поставленої учбової задачі. Це все є контролюючими програмами. Також вони допомагають повторити та узагальнити матеріал пройденої теми минулих уроків. Це можуть бути електронні тести, швидкі відповіді на запитання, переклад слів, швидке відмінювання дієслів тощо. Наприклад, при вивченні французьких дієслів з дітьми на уроці можна використати електронні тести, де потрібно буде вписати правильне закінчення для різних форм поданого дієслова.

На старших та середніх етапах навчання техніки вивчення іноземної мови будуть відрізнятися. Так, для середнього етапу буде характерним використання ІТ, які є більш простими, навчальними програмами з невеликою кількістю технік. На старшому етапі буде доцільним використання ІТ з більш ускладненими функціями та освітні програми, які мають більшу кількість навчальних технік задля закріплення, чи покращення знань.

Слід зазначити, що деякі вправи можуть збігатися на цих двох етапах, але на середньому етапі – це буде вивчення нового матеріалу, а на старшому – закріплення пройденого раніше матеріалу.

Візьмемо для прикладу програму з тестами *Studyfrench* та дієслово «*parler*» – говорити. Можуть бути використані подібні тести, як для 6 класу, так і для 9, де потрібно обрати правильну відповідь із потрібним закінченням:

1. *Je parl...*

- a) *e*;
- b) *es*;
- c) *ons*.

Правильною відповіддю в даному випадку буде варіант *a*, щоб обрати вірну відповідь учні мають лише натиснути на неї. Це дуже зручний засіб закріплення матеріалу за допомогою новітніх інформаційних технологій. Це значно полегшить роботу вчителю і дітям, бо їм не доведеться писати тести на аркуші паперу. Оцінка виконаної роботи учнів робиться вчителем або за допомогою автоматичної перевірки результатів, або на основі власних уявлень вчителя про повноту, точність й грамотність відповідей [22, с. 30].

На нашу думку, перелічені приклади та форми інформаційних технологій для вивчення іноземної мови та їх вплив на навчання в цілому, не є сталими та мають велику варіативність, тобто вони можуть використовуватись більш широко, ніж зазначено, завдяки стрімкого розвитку самих технологій. Тому відмінною рисою сучасного етапу розвитку освітньої системи є якісна модернізація її всіх основних компонентів. Інтенсивне інноваційне оновлення освіти неможливе без широкого застосування новітніх інформаційних технологій. Інформатизація освіти є одним із пріоритетів розвитку соціальної сфери та органічно пов'язана з процесом модернізації освіти.

Кожна дитина, кожен учень має внутрішній мотив для вивчення іноземної мови. Задача вчителя – відшукати цей мотив, правильно замотивувати учня, якщо в цьому є потреба, не дати йому згаснути. В цьому звісно можуть допомогти зазначені форми та види ІТ. Існує три типи взаємодії при факторі впливу на результати, що отримали учні, що користувалися ІТ при вивченні іноземної мови: між учнем та матеріалом, що вивчається, між учнем та викладачем, між учнями взагалі.

Використання ІТ при вивченні іноземних мов – це впливовий засіб, що слугує для оптимальних умов роботи на уроці, робить урок більш доцільним та методично обґрунтованим. Інформаційні технології слід використовувати задля покращеного педагогічного ефекту.

Отже, інформаційні технології мають різні форми та види, вони не проявляються в однаковому вигляді та мають багато різних підходів до кожного віку та до кожної групи учнів. Найголовнішим у використанні ІТ є портативний комп'ютер, завдяки якому учні можуть отримувати певні знання, чи закріплювати матеріали уроків. Вчитель має розуміти, що жодні з інформаційних технологій не замінять підручник, чи посібник, не замінять пояснення теми уроку самим вчителем, але це може стати гарним засобом, завдяки якому учні повніше зрозуміють матеріал. ІТ можуть докорінно змінити педагогічну діяльність.

Введення ПК в учбовий процес розширює можливості викладача, забезпечує його такими засобами, які дозволяють вирішувати такі проблеми: вдосконалення організації викладання, зростання індивідуалізації навчання (максимум роботи з кожним учнем); ПК можуть допомогти вчителю там, де йому не вистачає часу, наприклад, коли дитина має прогалини, що виникли у разі пропуску занять. ІТ – це ще й засіб педагогічної індивідуалізації, де вчитель може придумати власні завдання, тести, вправи, яких не має в підручнику. Інформаційні технології не можна вважати окремим видом педагогічної діяльності, бо вони можуть використовуватися лише при наявності класичного уроку, в даному випадку, іноземної мови. ІТ слугують, перш за все, гарним доповненням до пояснень вчителя та доповнюють, чи поглиблюють знання предмету учнями.

1.3. Новітні програми та мультимедійні технології для вивчення іноземної мови в школі

Завдяки ІКТ значно зростає інтерес учнів до предмету, активізується розумова діяльність. Зараз відбувається активний процес інформатизації в галузі освіти, що несе в собі втілення новітніх інформаційних технологій, які можуть забезпечити багатосторонній

розвиток особистості в різних напрямках. До цих напрямків можна віднести інтелектуальність, творчість, креативність, здатність до самостійного розвитку в різних галузях. Для того, щоб використовувати, отримані у процесі навчання знання, в подальшій професійній діяльності є декілька видів нових технологій, які можуть надати допомогу в реалізації цього питання.

Використання ІКТ на уроці здатне стимулювати та розвивати когнітивні розумові процеси, пам'ять й міркування. При вивченні іноземної мови ІКТ дозволяє отримувати подану інформацію в цікавішій формі, ніж раніше, оволодівати основними засобами спілкування, мови, читання, письма та аудіювання. Також це закріплює матеріал в цікавій формі з використанням слайдів, дисків, відеороликів, що сприяє чіткому сприйняттю інформацій з тієї, чи іншої теми.

Мультимедійні технології дуже розповсюджені у навчання та широко використовують на різних етапах вивчення іноземної мови. Термін «мультимедіа» означає «багато засобів». З перших кроків використання мультимедійних засобів для вивчення іноземної мови стала очевидною істотна особливість, яка пов'язана з тим, що метою навчання іноземним мовам можна також вважати використання не тільки навчальних, але й різноманітних прикладних програм [47, с. 25]. До таких інформаційних засобів можна віднести: текст, звук, відео. Програмні продукти, що використовуються з усіма цими формами, називаються «мультимедійні». Використання мультимедійних технологій – це закономірний етап розвитку педагогічних технологій.

За проведеним нами дослідженням було виявлено, що використання мультимедійних технологій характеризується наступними рисами:

- 1) розвиток індивідуальних якостей;
- 2) активна участь в процесах навчання;

- 3) тонке налаштування методів для варіативного отримання знань;
- 4) збільшення рівня якості викладення матеріалу;
- 5) використання інтуїтивних методів;
- 6) творчий підхід до предметів, що вивчаються.

В Україні та закордоном починає практикуватися індивідуальна робота учнів та студентів з мультимедійними засобами в аудиторному режимі під керівництвом вчителя, викладача. Особливо цінною для вивчення іноземних мов є комп'ютеризація, що дозволяє створювати необхідну середу для кращого сприймання предмета на слух і візуально. Також доцільним є й втілення віртуальних лабораторій, які дозволяють прийняти безпосередню участь в експериментах навіть там, де немає технічної можливості їх провести.

Віртуальними лабораторіями можна вважати програмні засоби мультимедійного навчання, що базуються на основі сучасних технологій комп'ютерної графіки.

На сьогоднішній день з'явилося дуже багато програм та систем, які мають у складі електронні таблиці, 3D і 2D графіку, статистичні і динамічні зображення об'єктів, мультиплікацію. Стало можливим графічне моделювання різноманітних засобів навчання.

У праці науковця Філіповича І.І. «Інноваційні методи вивчення іноземних мов. Мультимедіа та комп'ютерні технології» маємо змогу побачити, що існує дуже широкий спектр спеціальних інструментів та навчальних засобів, які пропонують використання комп'ютерних технологій для навчання іноземним мовам [47, с. 25]. При дослідженні технологій, що використовуються для вивчення іноземних мов можна виділити основні: системи управління курсом (СМС), інтерактивні дошки, *ePortfolio* (цифровий архів для роботи, що створюється самим учнем, чи студентом), *corpus* (колекція аутентичної мови в усному або письмовому вигляді), електронні словники, електронні анотації

(посилання на рівень слова, чи фрази, контекстні переклади, чи пояснювальна інформація), розумні навчальні системи, програми перевірки граматики, програми з автоматичного розпізнавання мови (*ASR*), фонетичні програми, віртуальні навчальні ігри, чати (синхронна комп'ютерна комунікація: текстова або аудіо), соціальні мережі, блоги, інтернет-форуми або дошки повідомлень [4, с. 111].

Комп'ютерні навчальні програми мають схожі функції з функціями вчителя, бо дають чіткі інструкції та можуть оцінювати роботу учнів або студентів. Така система зазвичай складається з чотирьох компонентів: інтерфейс (платформа), модель-зразок (тема і знання, які треба засвоїти), навчальна модель (потрібний рівень знань), модель викладача (забезпечує контроль та інструкції, засновані на різниці між навчальною моделлю та зразком).

Програми *CAPT* та *ASR*, які допомагають правильно вимовляти іноземні слова та автоматично розпізнають мову, можуть прискорити поліпшення мовленнєвого рівня в дитини. Також, необхідно зазначити, що дані програми забезпечують більш ефективний контроль, ніж той, що може здійснювати вчитель. Подані мультимедіа надають допомогу при вивченні іноземної мови, коли учні не можуть запобігти хвилюванню, вимовляючи нові слова в присутності інших. Користуючись цими новітніми програмами, можна самостійно контролювати та розвивати свою промову та рівень мовленнєвих знань.

DGBL – це цифрове навчання, яке має змогу поліпшувати більшість мовленнєвих компетенцій учнів. Вивчення іноземних мов, яке засноване на ігрових формах, робить навчання цікавішим, розвиває середу, в якій знання мають контекст, створює здібності вирішувати проблеми та навички критичного мислення через процес інтерактивного контролю, що є важливим для результатів навчання.

Чат або бесіда – це ще один засіб для вивчення іноземної мови, який також можна віднести до мультимедіа. Завдяки чатові

поліпшується мовленнєві навички, словарний запас в учня стає більш поширеним, розвивається увага та концентрація. Зазвичай для того, щоб отримати результат від бесіди, створеної за допомогою ІТ, учням потрібно звертати увагу на те, чого вони не знають, чи на те, чого вони не знають частково. Це приносить добрий результат при вивченні іноземної мови та гарно впливає на рівень знань, збільшує відсоток інтересу учнів до навчання, адже цей засіб мультимедіа є дуже сучасним та близьким до покоління 21 століття, бо кожна людина зараз має вихід до Інтернет-спілкування та чатів.

СМС – це комп'ютерна текстова комунікація, яка покращує рівень уваги до лінгвістичних форм навчання, вона має вплив до посилення уваги на мовленнєві вирази та заохотити до роботи над мовленнєвими помилками, які робляться учнями при виконанні письмових завдань та запам'ятовуванні нових слів. Також ця програма може підготувати учнів до усної комунікації в аудиторії. Доведено, що асинхронне комп'ютерне спілкування розвиває мовленнєві навички так само, як і синхронне, може бути корисним при спілкуванні іноземною мовою.

Основною заслугою програми *CALL* є оптимальна здатність до тренування при вивченні іноземних мов. Це програма, яка є текстовим матеріалом, програмою саме «знакових маніпуляцій». До її складу входять такі функції:

- a.* питально-відповідальна;
- b.* словникова робота в ігровій формі;
- c.* текстові маніпулятори з багатьма підтипами;
- d.* рольові ігри.

Перевага онлайн аудіо та відео мультимедійних технологій складається в тому, що учень має до них доступ навіть вдома, це розширює навчальний час, надає можливості самостійної роботи та практики. Учні та студенти можуть працювати з навчальним матеріалом в такому темпі, який підходить саме їм та за необмежений час. Це

мотивує їх до роботи, поліпшує навички аудіювання, забезпечує відсутність хвилювання з приводу помилки, чи неправильного виконання поданого вчителем завдання.

Отже, інноваційний підхід до навчання іноземним мовам з використанням комп'ютерних технологій і мультимедіа, потребує додаткового вивчення й тестування на практиці. Успіх їхнього використання залежить від того, чи готові викладачі проявити ініціативу в повній мірі використовувати переваги мультимедійного та комп'ютерного навчання, виявляти та вирішувати існуючі проблеми. Мультимедіа може змінити в кращу сторону процес вивчення іноземних мов, якщо викладачі будуть вивчати нові методики, збагачувати навички викладання предмету та поступово покращувати методи викладання.

Зараз існує багато новітніх програм та мультимедійних засобів, які допомагають в процесі вивчення іноземної мови та мають змогу надати допомогу, щоб учень зміг досягнути великих успіхів при вивченні будь-якої з іноземних мов. Усі перелічені переваги доводять, що існує необхідність в інтеграції комп'ютерних технологій у сучасну навчальну середу.

Мультимедіа також допомагають подолати хвилювання в учня, мовленнєві бар'єри, психологічні комплекси при вивченні іноземної мови. Інтернет ресурси можуть добре сформувати навички міжкультурної комунікації та знання іншої культури. Тож, до новітніх педагогічних інформаційних технологій можна віднести: навчання, яке розвиває різні здібності в учнів, проблемне, комунікативне навчання, проектні технології, ігрові технології, інформаційно-комунікативні технології.

Головною і основною задачею інформаційних технологій у галузі навчання є розкриття здібностей у дітей, інтелектуального, творчого, морального потенціалу у кожного учня окремо.

РОЗДІЛ 2

МЕТОДИКА УРОКУ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ

2.1. Використання інформаційних технологій на уроках французької мови на прикладі конкретного методичного комплексу

На уроках французької мови зараз також є дуже важливим використання інформаційно-комп'ютерних технологій. За допомогою ІКТ можна вирішувати цілу ланку дидактичних задач: формувати у дітей навички та вміння читати за матеріалами мережі, збагачувати навички письма, формувати стійку мотивацію до вивчення саме французької мови.

Використання ІТ не тільки зможе зробити процес навчання більш живим та насиченим, але й урізноманітнить його, зробить розширення навчальних рамок, мотивації, дозволить вдало komponувати колективну роботу й індивідуальну. Можна виділити наступний алгоритм роботи на уроці французької мови з використанням інформаційних технологій:

1. Пояснення нового матеріалу.
2. Наведення учням країнознавчої інформації.
3. Надання нового граматичного матеріалу.
4. Узагальнення та систематизація пройденого раніше матеріалу.

Ми розглянемо використання інформаційно-комп'ютерних технологій на уроці французької мови згідно конкретного методичного комплексу. Це французьке видання, яке дуже часто використовують на уроках французької мови в школах, воно має назву «*Amis et compagnie*» від авторки *Colette Samson* [55].

В цьому виданні є цікавим те, що протягом всіх уроків учні будуть мати завдання від чотирьох дітей – героїв підручника. Це є дуже простим засобом, що дозволяє школярам легко сприймати нову

інформацію та робить завдання та вправи більш цікавими. До комплекту видання, яке ми розглядаємо, входить сам підручник, робочий зошит, що безпосередньо пов'язаний із книгою та диск з аудіо-вправами та відео. Усі вказані інформаційні засоби звичайно є і в електронному вигляді, що може допомогти учням при роботі вдома, полегшити її.

Наприклад, в одному з підручників «*Amis et compagnie*» у вигляді коміксу подано історію «Три мушкетери», до героїв роману були додані вже звичні учням чотири дитини, які, нібито, теж дізнаються про події, які хотів донести Олександр Дюма. На нашу думку, це дуже сучасне та цікаве рішення, яке дозволяє зацікавити до навчання та замотивувати школярів.

Також розглянемо вплив на різні види навчальної діяльності та участь у цьому самі інформаційних технологій, які мають тісний зв'язок з підручником «*Amis et compagnie*». Ці інформаційно-комп'ютерні технології можуть розвинути такі види навчальної діяльності, як:

- 1) говоріння;
- 2) письмо;
- 3) аудіювання;
- 4) легке адаптування в мовному середовищі;
- 5) знання з граматики французької мови;
- 6) читання;
- 7) справжня (дійсна) зацікавленість у дітей стосовно вивчення французької мови.

Для більш повної картини розуміння впливу ІКТ разом обраним нами виданням «*Amis et compagnie*» розглянемо кожний пункт окремо.

1) Говоріння – це чи не найперше, на що вчитель повинен звернути увагу, якщо хоче побачити у своїх учнів дійсні знання з французької, чи будь-якої іншої іноземної мови. У підручнику міститься велика кількість віршів та невеличких діалогів, які могли б бути вивчені дітьми напам'ять.

Наприклад, в підручнику «*Amis et compagnie 2*» є така вправа під назвою «*Écoute et observe bien ! Puis présente Pierre ou Pauline!*», що перекладається: «Послухай уважно та потім розкажи про П'єра та Поліну (Додаток А).

У завданні наведено дві фотографії хлопчика та дівчинки, які розповідають про себе. Перш за все вчитель декілька разів читає текст, потім читають учні, теж декілька разів і постійно змінюють один одного, наприкінці слід прослухати аудіо-запис цих розповідей. Зазвичай аудіо прослуховують два-три рази.

Прослуховування тексту допоможе в правильному вимовлянні лексичного матеріалу та покращить запам'ятовування, адже це можна задати учням для домашнього вивчення. Переказ на уроці поданої біографії теж полегшить роботу школярів вдома.

Тексти насправді є дуже простими та легкими. Хлопчик, наприклад, розповідає про себе так: «*Bonjour! Moi, c'est Pierre! J'ai 13 ans. Mon anniversaire, c'est le 25 avril. Mes cheveux sont noirs et j'ai les yeux marron.*», що в перекладі значить: «Привіт! Мене звали П'єр! Мені 13 років. Я народився 25 квітня. Моє волосся чорного кольору і в мене карі очі.». Тобто, така проста форма розповіді розвине у школярів елементарні навички говоріння з французької мови, що бути мати підкріплення в інформаційно-комп'ютерних технологіях, а саме в аудіо-записах.

2) Сучасний український мовознавець Кочерган М.П. у своїй книзі «Вступ до мовознавства» дає таку характеристику: «Письмо – це штучно створена система фіксації мовлення, яка дає змогу за допомогою графічних елементів передавати мовленнєву інформацію на відстані й закріплювати її в часі.» [27, с. 66].

А, по-друге, письмо – це вид навчальної діяльності, який передбачає вміння учнів передати свої думки та знання з французької, або з будь-якої іншої іноземної мови у письмовому вигляді. У

підручнику наведено багато різноманітних вправ та завдань, які мають змогу допомогти вчителю навчити дітей правильно писати французькі слова. Згідно з цим авторка передбачає також й окремий зошит із письмовими завданнями.

Наприклад, таке завдання: «*Décris quelqu'un de ta famille, un copain, une copine ou ton animal familier ! Utilise un maximum d'adjectifs !*». Слід зробити опис одного з членів родини, подруги, друга або домашньої тварини, використовуючи при цьому якомога більше різноманітних прикметників. У вправі надано список слів, які учень може використовувати під час своєї роботи (Додаток Б).

Це завдання може розвинути не тільки навички в області письма, але й креативність дитини, збагатить словарний запас. Також, для того, щоб виконати даний тип вправи, учні можуть прослухати запис, де диктор вимовляє ці слова, використати Інтернет-ресурси, різноманітні онлайн-словники.

3) Аудіювання – це прослуховування (зазвичай учнями або студентами) різноманітних текстів, які можуть слугувати гарним засобом для тренування їх сприйняття та розуміння на слух.

Аудіювання є дуже ефективним методом в навчальному процесі, який використовується не так часто, як, наприклад, метод письмового переказу тексту, що був прочитаний дітьми. Завдяки аудіюванню розвивається здатність розуміти носіїв мови, здатність оцінки прослуханого тексту та швидке адаптування в мовному середовищі. Згідно з інформаційними технологіями можна зробити аудіювання більш легким та приємним видом роботи на уроці французької мови.

Розглядаючи для прикладу французьке видання «*Amis et compagnie*», що часто використовується в українських школах, можна дійти до висновку, що людина, яка буде читати учням текст при аудіюванні, відіграє велику роль. У підручнику міститься кілька завдань,

що є характерними для такого виду навчальної діяльності, як аудіювання.

Візьмемо для прикладу наступну вправу: «*Écoute et observe ! Puis dis tout ce que «Léa-Cosette» voudrait faire!*». Тобто: «Прослухай уважно! Потім скажи, що Леа-Козетта хотіла б зробити!» (Додаток В).

Наведено невеликий діалог, який вчитель має дати прослухати учням кілька разів, наприкінці учні мають переказати його. Має сенс зазначити, що бувають випадки, коли можна дозволити дітям відкрити підручники та прочитати текст, потім книги слід знову закрити.

Завдяки записам з діалогом можна провести справжнє аудіювання в стінах навчального закладу, це буде дуже влучним та корисним заняттям при вивченні іноземної мови.

4) На уроках французької мови, чи будь-якої іншої іноземної мови учням у школі або студентам у вищих навчальних закладах часто буває важко та складно. Найпершою причиною подібного дискомфорту може слугувати те, що дітям просто стає важко адаптуватися в мовному середовищі. Легке адаптування в мовному середовищі – це один із найважливіших факторів, на які вчитель має звернути свою увагу, коли прагне навчити дитину французькій або іншій мові.

Для того, щоб відшукати систематичний розвиток усіх видів мовної діяльності, основою яких є фундамент граматичного знання з плідною працею викладача і, в першу чергу, учнів, можна навести, як приклад, вправу, що має направлення до області знань з французького буття та культури.

Наприклад, у підручнику міститься таке завдання: «*Écoute et répète!*» («Прослухай і повтори!»), де наведено французькі назви різних магазинів. Ці назви є дуже незвичними та цікавими, також у дітей з'явиться інтерес та зацікавленість у перекладанні нових слів, потім можна відшукати українські аналоги таких магазинів та закладів. Так, *la boucherie* [бу'ві] – це м'ясна лавка, *la pharmacie* [фав'масі] – аптека, та

інші (Додаток Г). Наведені слова також прослуховуються у записі, а потім вже читаються вчителем та учнями.

Подібні завдання поліпшують знання з французької мови не тільки з метою поліпшити знання з граматики, чи письма, а й, маючи за мету, надати учням знання з життя Франції, її культурного життя, повсякденного життя людей, що мешкають там. Можна сказати, що, користуючись вправами, які схожі на цю, учні розвивають в собі легке адаптування до мовного середовища.

5) Знання з граматики – це дуже важливий пункт при вивченні іноземної мови. У школі виділяється значно більше часу на граматичні вправи та граматику в цілому.

Грамматика – це наука, що ставить собі за мету вивчення граматичної структури мови, тобто вивчення правил читання, написання, будови речень, синтагм, текстів та інших мовних форм. Французька мова – це аналітична мова, в якій усі можливі граматичні категорії виражаються артиклями, прийменниками, придієслівними займенниками, – все це має назву «службові слова».

У підручнику подаються окремі сторінки із граматичними правилами. Наприклад, відмінювання дієслів: «*Le verbe Prendre je prends, tu prends, il/elle/on prend, nous prenons, vous prenez, ils/elles prennent*», «*Le verbe Acheter j'achète, tu achètes, il/elle/on achète, nous achetons, vous achetez, ils/elles achètent*» (Додаток Г).

У перекладі – це дієслова «брати» і «купувати». Вчитель також може зробити презентацію з правилами або за допомогою мультимедійної дошки зробити пояснення нового матеріалу більш зрозумілим.

6) Читання – це мовленнєва форма для спілкування людей, що супроводжується надрукованими, чи рукописними текстами. Це – одна із основних форм опосередкованої комунікації. У навчальних закладах

перед вчителями іноземних мови ставиться завдання навчити дітей оволодінню правильного читання іноземних слів.

Освоюючи вміння читати іноземною мовою, слід керуватися наступними правилами:

- з'ясовувати значення незнайомих слів;
- зберігати ці значення одразу ж на полях книги, газети, журналу, а краще, на окремому листочку;
- повторювати і запам'ятовувати їх.

Обране нами видання містить багато різних текстів, як малих, так і великих. Усі вони дозволяють оволодіти правильною технікою читання французьких слів. Для кращого результату викладач, звичайно, має дати учням доступ до запису обраного для читання тексту. Також необхідним буде використати мультимедійну дошку, завдяки якій здобувачі освіти матимуть змогу побачити переклад нової лексики, виконати вправи за текстом.

Наприклад, на одній із сторінок підручника є невеликий текст із креативним завданням. Вправа має назву: «*Lis et reporte les prix!*» («Прочитай і познач ціни!») (Додаток Д). У тексті вказано ціни різні речі, які намальовані нижче, потрібно спочатку прослухати текст, потім прочитати його, а потім учні самі повинні вказати ціни на речі, згадуючи інформацію тексту. Для того, щоб зробити завдання більш сучасним та цікавим, вчитель може запропонувати учням намалювати речі самостійно за допомогою графічного редактору, такого, як, наприклад, *Microsoft Paint*, *GIMP*, *My Paint*, *Artweaver*, *Pix Builder Photo Editor*, та інші.

Таким чином, учні будуть вчитись правильному читанню французькою мовою і це зробить їхню роботу цікавішою та буде слугувати окремою мотивацією до виконання вправи.

7) Справжня (дійсна) зацікавленість у дітей стосовно вивчення французької мови може не виникнути одразу. Цьому може слугувати ряд причин:

- непослідовність у викладі матеріалу;
- відсутність постійного повторювання вже вивченого матеріалу;
- використання викладачем термінів і нових слів, що є незрозумілими для дитини;
- недостатня мотивація від вчителя або батьків.

Таких причин може бути набагато більше, щоб уникнути цього потрібно заохочувати дитину до вивчення іноземної мови різними методиками. Інформаційно-комп'ютерні технології можуть стати гарним помічником у цьому питанні. Учитель може показати дітям невелике відео, де будуть порівнюватися дві людини у повсякденному житті, але одна буде мати знання з іноземних мов, а інша – ні. Також, можна зв'язатися з іноземними учнями такого ж самого віку, як і наші учні, зробити спробу поспілкуватися з ними.

Існує й просто декілька способів зробити звичайні справи цікавішими для школярів. Наприклад, у підручнику подано інформацію про те, як будуть кольори французькою мовою. Кожен надруковано відповідною фарбою (Додаток Е). Це і полегшує запам'ятовування кольорів і зацікавлює учнів до роботи. Завдяки спеціальним комп'ютерним програмам вчитель може пов'язати цю роботу з ІТ. Наприклад, можна дати учням завдання, де потрібно встановити відповідності між кольором та його назвою французькою мовою за допомогою програм, як *CAPT* та *ASR*.

Отже, використання ІКТ на уроці французької мови дозволяє по-новому збудувати роботу над звичними формами навчальної діяльності. Комбінування звичайних шкільних підручників та зошитів із новими інформаційними технологіями може допомогти учням поглянути на вивчення іноземної мови з іншого боку, сформує

в них соціокультурні навички, зробить розширення загального кругозору, розвине надпредметні засоби навчальної діяльності, збільшить інтерес до іноземної мови, що вивчається. Зацікавлення учнів до іноземних мов може бути здійснене через креативні вправи, в яких міститься інформація щодо країни, культури, сучасного життя та її історії. Вчитель повинен мати бажання надати школярам такі знання з іноземної мови, які б знадобилися їм для подальшого життя та спілкування, знаходження у мовному середовищі. Ми розглянули вплив ІТ на вивчення французької мови на прикладі видання під назвою «*Amis et compagnie*», де переплітається одразу багато різних методів і методик, які можуть допомогти при вивченні французької мови та мають безпосереднє відношення до інформаційно-комп'ютерних технологій.

2.2. Порівняння французького та українського навчальних комплексів, що використовують інформаційні технології на основі порівнянь освітніх систем

Українська освіта не стоїть осторонь французької, розвивається багато новітніх навчальних програм, з'являються різноманітні інформаційні технології, мультимедіа. У нашій роботі ми розглянемо відмінності між двома освітніми системами та проаналізуємо розвиток ІТ на прикладі навчальних комплексів.

Освітня система Франції майже нічим не відрізняється від освітньої системи України. Система складається з 4 основних етапів – це дошкільна, початкова, середня і вища освіта.

Освітня система України, звичайно, трохи відрізняється від системи освіти Франції, але, можна сказати, що навчання в цих двох країнах є дуже схожим.

Дошкільна освіта також не є обов'язковою ланкою на шляху до отримання освіти людиною. Батьки мають право самостійно вирішувати, чи будуть їхні діти відвідувати дитячі садки. Зазвичай у дошкільні заклади діти починають ходити з 2 до 6 років.

Невід'ємною складовою усього комплексу освітньої системи України є друга ступінь навчання, а саме – основне та базове навчання у початковій школі, де діти отримують знання приблизно з 6 до 10 років.

Далі йде середня освіта, що є обов'язковою до 9 класу, потім учні можуть самостійно приймати рішення, чи залишатися навчатись до 11 класу, чи йти продовжувати своє навчання до коледжу або технікуму. Після 9 класу, діти складають іспити у рамках школи для того, щоб вступити у зазначені навчальні заклади.

Актуальним буде зазначити, що, залишившись у школі до 11 класу, випускники матимуть можливість вступити до вищих навчальних закладів України. Велика кількість різних університетів надає широкий спектр вибору майбутньої професії, напряму, схильності дітей. Для вступу учні також складають іспити, що мають назву ЗНО (Зовнішнє незалежне оцінювання), за результатами якого стає зрозумілим, чи може дитина пройти на бюджетну форму навчання у вищому навчальному закладі.

Вивчення французької мови стоїть в пріоритеті й для самих французів. Можна виокремити декілька підручників із мови, що нами розглядається саме від французьких авторів: Гастона Може, Клер Мікель, Колетт Самсон тощо.

Навчання французькій мові в українських школах пропонує також багато різноманітних посібників, підручників, видань, часто по допомогу звертаються й до книг, що були написані французькими авторами, як, наприклад, вже було розглянуто нами раніше видання від *Colette Samson «Amis et compagnie»*. До українських і російських

підручників з французької мови можна віднести такі: Потушанська Л.Л., Колеснікова Н.І., Котова Г.М. «Начальний курс французької мови» [39], Іванченко А.І. «Практикум з французької мови. Збірник з усної мови для початківців» [22], Мусницька Є.В., Озерова М.В. «Здрастуй, французька мова» [33], Клименко Ю.М. «Французька мова» [23] та багато інших.

Однак, на нашу думку, доцільним буде зосередити увагу на порівнянні двох видань: українського та французького для з'ясування відмінностей при використанні інформаційних технологій на уроці французької мови з боку розглядання двох навчальних підручників. Для прикладу візьмемо український підручник з французької мови від авторки Клименко Ю.М. під назвою «Французька мова» [23] та підручник «*La communication progressive du Français*» від видання *Cle International* [53].

Українське видання від Клименко Ю.М., яке є характерним для середніх етапів ЗСО, передбачає: *CD* з матеріалами, вправи для письма, вправи для парної роботи, вправи для групової роботи, вправи до підготовки до екзамену *DELF*, вправи для самоконтролю. Також дане видання випускає окремий робочий зошит, згідно з підручником та різноманітні посилання на вправи, що викликають в учнів труднощі.

Усе означене буде ефективним за використання комплексної роботи з інформаційними технологіями. Автор конструє свої завдання і вправи так, щоб вчителі могли б провести паралелі з інформаційно-комп'ютерними технологіями, надати дітям додаткові матеріали, що будуть мати тісний зв'язок з підручником.

Ми маємо змогу розглянути на основі деяких завдань практичний вигляд взаємодії ІКТ зі звичними вправами, спираючись на це видання. Наприклад, вправа, що має заголовок: «*Répétez s'il vous plaît!*» («Будь ласка, повторіть!»), де спочатку подається нове для

учнів правило з поміткою, що діти можуть самостійно прочитати про нього ще й інформацію в Інтернеті; далі йде завдання прослухати аудіо-запис зі словами на подане правило; потім необхідно самостійно прочитати нову лексику, згідно до нового вивченого правила на уроці (Додаток Є).

Подібні завдання можуть бути збагачені прослуховуванням аудіо-записів на уроці, де ті ж самі слова читають такі ж самі учні, але французькі. Викладач може, за наявності мультимедійної дошки, зробити свій урок мультимедійно-активним, тобто учні будуть підходити по черзі до тієї дошки та виконувати завдання на запам'ятовування нової лексики.

Також слід зазначити, що підручник містить багато вправ, що можуть розвинути зовсім інші види навчальної діяльності у дітей. Саме у завданні «*L'air ne fait pas la chanson!*» («Мелодія не робить пісні!») школярам надруковано текст пісні від французької співачки Люсі, яку вони спочатку прослухають, а потім вже їм буде необхідно зробити її аналіз. Цей аналіз буде передбачати пошук знайомої та нової лексики за допомогою словнику, який теж міститься у підручнику. Головним у використанні ІТ у даному випадку стане те, що в учнів буде можливість також скористатися онлайн-словником, який вчитель може навіть дозволити дітям встановити на їхні гаджети (мобільні телефони або планшети).

Наприкінці вправи подається завдання, де потрібно висловити власну думку щодо тексту пісні. Можна передивитися відео, в якому співачка сама висловлює свою думку, стосовно своєї ж пісні. Вчитель може дати дітям це завдання додому, де учні повинні будуть написати твір, в якому вони розповідають про своє враження від співачки та її творчості. Подібний твір може бути надрукований за допомогою портативного комп'ютера.

Підручник виконано у сучасній манері, до кожного уроку йдуть відповідні ілюстрації, цікава для дітей інформація, також на сторінках зустрічаються різнокольорові комікси, які потім супроводжуються різнобічними та багатокomпонентними завданнями до них, у тому числі й мультимедійними. Усі завдання подано французькою мовою, українська мова майже не зустрічається, що є гарним засобом занурення у мовне середовище та задля адаптування в ньому (Додаток Ж).

Цікавим для нашого дослідження буде показати, як відрізняється підручник, що був написаний французьким виданням, так, як вже було показано на прикладі навчальної книги «*Amis et compagnie*». Ми беремо для цього книгу «*La communication progressive du Français*», що була написана авторкою Клер Мікель та є більш характерною для старшого етапу.

Цей посібник знайомить учнів із французькою мовою у легкій і доступній формі. Головною його задачею є розвиток саме комунікативних здібностей. Є серія таких підручників, для різних рівнів складності, так само, як і в попередньому підручнику.

Кожний урок підручника містить в собі один або декілька діалогів, правила французької мови, а після них – вправи на обробку вивченої інформації та завдання для контролю. Подібна до такої структура навчальної діяльності за обраним підручником є дуже зручною для вивчення будь-якої іноземної мови.

Необхідно сказати про те, що користувачі даного навчального посібника можуть відстежити у своїй роботі з ним те, що їхнє вивчення французької мови буде мати тісне переплетіння між різними видами діяльності та добре компонувати в собі зв'язок з інформаційними технологіями, які просто необхідно буде розглядати про роботі.

Для наведення прикладів і показання практичного значення посібника, ми виділимо основні розділи, з якими учні будуть знайомитись при опрацюванні навчальної книги «*La communication progressive du Français*». До таких розділів можна віднести: вивчення правил граматики, лексики, фонетики, нюансів спілкування французькою мовою, навчальні аспекти, що акцентують свою увагу не на правилах, а на діалогах, розповідях, текстах.

Кожний новий урок має свій заголовок, згідно заголовку учням надаються відповідні тематичні завдання, тобто пропонується вивчення французької мови за темами, що значно полегшує роботу і збільшує словниково-лексичний запас, не даючи новій лексиці швидко забуватися. Завдяки використанню ІТ можна зробити завдання методичного комплексу цікавішими та покращити результати від навчальних вправ. Наприклад, викладач має змогу використовувати такі види ІТ та ІКТ, як мультимедійна дошка, різноманітні та багатокомпонентні комп'ютерні програми, навчальні відео, аудіо-записи, презентації тощо.

Має значення вказати те, що на самому початку уроку йдуть тематичні діалоги, які потрібні для того, аби зацікавити дітей у вивченні французької мови. Якщо тема буде здаватися учням цікавою, нові слова та правила будуть запам'ятовуватися значно швидше та легше.

Наприклад, найперший урок має таку назву: «*Une tarte, s'il vous plaît!*» («Один тарт, будь ласка!»), далі йде подача двох діалогів, в одному з яких розігрується сцена, де мати та син купують круасан у булочній, а в другому – показано розмову однієї мадам з продавцем у булочній (Додаток 3).

Після діалогів надруковано таблицю, з новою лексикою, а наступна сторінка – це вправи. Для того, щоб вправи були виконані добре та правильно, вчитель може дати учням прослухати діалоги та

нову лексику в аудіо-записах. Також можна переглянути види діалогів, які існують за допомогою програми *IT-Dialog*.

Вагомим аргументом казати про те, що розглянуті навчальні підручники з французької мови мають свої відмінності стало різне та несхоже оформлення уроків, подача нового матеріалу. Однаковим є те, що при вивченні тем уроків застосовується нове обладнання, нові інформаційно-комп'ютерні технології; обидва підручника є гарно розфарбованими, мають різнокольорові ілюстрації та добре підходять до вивчення французької мови у школі. Тож, яким виданням користуватися має вирішувати адміністрація школи або сам вчитель, так само, як і користатися ІКТ, чи ні.

Загальний аналіз вивчення французької мови у Франції та в Україні дає нам можливість зрозуміти, що використання інформаційних технологій є важливим та необхідним не тільки на уроках французької мови в українських школах. Французькі видання та підручники також використовуються на уроках французької мови в Україні. Важливим є те, що українські видання не дуже відрізняються від саме французьких видань. Подача матеріалу може бути використана з користю та принести необхідний результат, якщо викладач буде на своєму уроці застосовувати багато різних технік, технологій, методів, методик разом з навчальними матеріалами, що були надруковані авторами та науковцями. Зазвичай до комплекту навчальних видань входить підручник, робочий зошит та диски із записами, використаних текстів у книзі.

Підчас дослідження різниці підручників нами було виявлено ряд питань, які неодмінно є важливими на уроці французької мови. До таких подібних питань можна віднести тематичне сприйняття лексичного матеріалу, прослуховування текстів у записі, задля кращого розуміння, переглядання презентацій та відеоматеріалів за темами уроків, розмови із носіями французької мови. Комплексний

підхід до кожного з уроків французької мови дає плідний результат та мотивацію для учнів.

2.3. Розвиток комунікативних компетентностей, шляхом застосування ІТ на уроці французької мови

При вивченні іноземної мови необхідно приділяти найбільшу кількість уваги формуванню комунікативної компетенції, що буде саме тим стрижнем, який у майбутньому дозволить учням вільно розмовляти іноземною мовою.

Досліджуючи вплив ІТ на вивчення французькою мови, доцільно буде приділити увагу таким питанням: ознайомлення з культурою країни, мова якої вивчається в школі, робота з новими, сучасними технологіями, використання на уроці додаткових електронних матеріалів, посібників, програм, відеороликів, відеофільмів тощо.

Усе означене потребує загальної характеристики комунікативних компетентностей та комунікативної компетенції. Ці два поняття є нерозривними, оскільки, комунікативна компетенція – це багатокomпонентне питання, яке має в собі три компоненти, тобто вона буває трьох видів, а саме містить:

- 1) лінгвістичний компонент;
- 2) соціолінгвістичний компонент;
- 3) прагматичний компонент.

Для того, щоб дати правильну характеристику, потрібно звернути свою увагу на те, що комунікативна компетенція має два взаємодоповнюючих фактора. Тож, можна дати такі визначення:

1. Комунікативна компетенція – це вміння, яке потрібно в собі розвивати при вивченні іноземних мов, що потрібне для будівництва ефективної мовленнєвої діяльності.

2. Комунікативна компетенція – це здатність людини до спілкування у різних видах мовленнєвої діяльності, що була набута звичайним шляхом спілкування у справжньому мовному середовищі, або була надана викладачем при поясненні правил іноземної мови.

Комунікативні компетентності – це усвідомлені дії суб'єктів спілкування, що є комунікативними та будуються за основними структурними компонентами комунікативної діяльності. Головною метою комунікативних вмінь є правильне будовання поведінки, згідно нормам спілкування [51, с.104].

При реальному спілкуванні різноманітні комунікативні вміння, зазвичай, є неподільними. Наприклад, для ведення розмови потрібно формувати багату кількість різнобічних та багатокomпонентних навичок, таких, як: аудіювання, говоріння, читання тощо. Це все можна узагальнити одним поняттям, що має назву «інтегративні поняття» («комплексні поняття»).

На уроках французької мови вчителю необхідно розвивати у своїх учнях комунікативні вміння. За допомогою ІКТ це значно легше робити, бо викладач може комбінувати різні види навчальної діяльності, знаходити правильний і необхідний підхід до дітей, розуміти, в чому полягають головні причини помилок, які учні можуть робити при спробах говорити французькою мовою.

Використання ІКТ може влучно допомогти при розвитку комунікативних навичок у дітей. Воно дає багато можливостей саме в цій галузі, за допомогою ІКТ можна розвинути, провести й сформувати екстенсивне аудіювання, за яким учні будуть намагатися зрозуміти запропоновану тему уроку, сприймати необхідну для себе інформацію, виконувати завдання, дізнаватися результати своєї роботи. Такий вид роботи на уроці вчитель може проводити як з усім класом, так і з кожним учнем окремо. Кожен викладач сам розуміє,

який тип роботи більше підходить для дитини, щоб правильно розвинути в неї комунікативні здібності, а також вчитель має розуміння, чи потребує учень індивідуальних занять задля цього.

Говоріння – це найважливіший пункт при розвитку у здобувачів освіти навичок комунікативної компетенції, бо саме через цей вид навчальної діяльності вчитель може зрозуміти рівень знань дитини саме у галузі комунікативних умінь. Завдяки різноманітним видам ІТ можна покращити говоріння у здобувача освіти до високого рівня, наприклад, використовуючи на уроці аудіо-матеріали з лексикою та правилами. Почуте на уроці дуже часто супроводжується та іноді породжує бажання в учня розповісти про себе іноземною мовою, просто продовжити розмову за темою уроку, що була призначена вчителем.

Візьмемо за приклад тему уроку французької мови «*Le repas*» («Їжа»), що може бути проведений починаючи з 5 класу, закінчуючи 9 класом, але зі складнішою лексикою. Викладач може використовувати багато видів інформаційних технологій задля подібного типу уроку. Так, можна спочатку показати учням презентації з новим методичним матеріалом, надати аудіо-записи, відео тощо. На нашу думку, доцільним буде використання мультимедійних навчальних програм, таких, як *Babbel*, *Busuu*, *Memrise*, де можна знайти переклад нової, невідомої лексики, її транскрипцію, правильність вимовляння. Приклад технологічної карти уроку французької мови для 5 класу за темою «Їжа» наведено в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Таблиця 1.1 Приклад технологічної карти уроку французької мови для 5 класу за темою «Їжа» з використанням інформаційних технологій

Етап уроку	Діяльність учителя	Завдання 1	Завдання 2	Завдання 3
Аудіювання (розвиток комунікативних навичок).	Ставить перед учнями завдання, за яким їм буде потрібно прослухати діалог і продовжити речення, що вказане на екрані.	Учні слухають і записують необхідну інформацію.	Учні перевіряють правильність своїх відповідей з дошкою. На екрані по черзі з'являються правильні відповіді. Діти вимовляють ці відповіді вголос.	Учні аналізують відповіді, порівнюючи їх та даючи відповіді на запитання. Також учні виражають свою думку, стосовно побаченого і самі переказують нову лексику, яку запам'ятали.

Джерело[22]

Результатами подібного виду роботи на році будуть наступні ознаки повного орієнтування учня за темою, що була вивчена на уроці французької мови:

1. Усі учні розуміють значення лексики уроку без перекладу на українську мову.

2. Слова повторюються декілька разів, що допомагає їх добре запам'ятати. Лексика прослуховується або у записах, або за допомогою навчального відеоматеріалу.
3. Учні бачать правильну граматичну конструкцію на мультимедійній дошці або у презентації й говорять без помилок.
4. Вправи можна виконувати як індивідуально, так і у групах, що допоможе розвинути комунікативно-мовленнєві зв'язки між учнями.

Для повнішої картини розуміння алгоритму роботи на уроці з розвитком комунікативних умінь у дітей, наведемо ще один приклад. На уроці французької мови в 5 класі за темою «*Le temps*» («Погода») можна розробити план, який допоможе вчителю правильно організувати роботу. Учитель вводить необхідну лексику, з якою учні будуть працювати та, яка їм буде необхідна для подальшого спілкування французькою мовою. На цьому етапі доцільно використовувати графічні можливості портативного комп'ютера, викладач може за допомогою зображення на моніторі надати учням асоціації слів, чи фраз іноземної мови безпосередньо з діями, що зображені, а не з лексикою рідної мови. Тоді покращиться запам'ятовування нового матеріалу, динаміка уроку, активність учнів на уроці.

Школярі будуть не тільки бачити, але й чути звуки, які допомагають зрозуміти і запам'ятати значення нових слів. Учні бачать зображення у русі, чують звуки, характерні для явищ природи, згідно з цим у них виникає бажання до читання та запам'ятовування нових слів. Діти можуть читати слова іноземною мовою та, при цьому, в них будуть задіяні усі канали сприйняття, що дозволить швидше вивчити лексику та активувати її у своїй мовленнєвій діяльності.

Викладач може запропонувати учням наступні завдання, для виконання яких потрібно створити слайди з ілюстраціями:

- прочитати слова;
- зіставити фразу з малюнком (усі фрази повинні бути згруповані внизу слайду);
- відшукати помилку (фрази спеціально не будуть відповідати малюнкам);
- створити заперечні речення (наприклад, *«Il ne pleut pas»* – «Дощу сьогодні немає»);
- спростувати твердження.

Слова можуть переміщатися на дошці та цей вид роботи допоможе перевірити знання лексики, коли учні будуть переміщати слова на інші місця.

Також слід додати, що розвиток комунікативних компетентностей не буде повноцінним без створення комунікативних ситуацій. Комунікативний підхід базується на твердженнях про те, що для успішного оволодіння іноземною мовою учні повинні знати не тільки мовленнєві форми (граматику, лексику, правильне вимовляння слів), а й мати уявлення про те, як використовувати ці мовленнєві форми у повсякденному житті при спілкуванні іноземною мовою, що вивчається. Вчитель має обов'язково використовувати ІТ на цьому етапі роботи, для того, аби зробити результати більш ефективними.

Тож, викладач має повноцінно готувати здобувача освіти до використання іноземної мови в реальному житті. На уроці можна запланувати якомога більше різних мовленнєвих ситуацій, які будуть розвинуті за допомогою ІКТ. Наприклад, можна використати відеоролики, після яких здобувач освіти повинен буде виконати різноманітні вправи на різні рівні складності. Завдання до подібних відео можуть бути зовсім різні й несхожі. Так, можна віднести до такого списку завдання:

1. Сказати французькою мовою, що люди можуть робити взимку, використовуючи лексику за темою уроку.
2. Розпитати свого сусіда за партою про те, чи подобається йому зима. Якщо ні, то можна спитати, яка пора року йому подобається найбільше і чому.
3. Сказати всьому класу, чи подобається тобі ця пора року і чому.
4. Розповісти про погоду взимку.

На уроці може бути організована проектна робота, при якій практична діяльність буде направлена на розвиток саме творчих здібностей учнів, що добре відіб'ється у майбутній комунікативній діяльності дітей.

Проекти – це вид роботи на уроці, що є лінгвістично орієнтованим та представляє собою навчальну діяльність, за якою учні пишуть про себе, про свої захоплення, вивчають цікаві для себе теми. При такому виді навчальної діяльності задіяні міжпредметні зв'язки, що впливає на розвиток у дітей пізнавальної активності, самодисципліни.

Таким чином, ми бачимо, що розвинути комунікативні вміння можна просто на звичайному уроці французької мови і для цього не треба багато часу, якщо викладач буде мати у своєму арсеналі багатий запас різних інформаційних технік, які дуже добре підходять для цього виду навчальної діяльності в школі.

Сьогодні можна з упевненістю сказати, що використання нових інформаційних технологій поширює рамки освітнього процесу зі зростанням його практичної спрямованості, зростанням мотивації у дітей. Розвиток комунікативних умінь можливий за наявності допоміжних видів навчальної діяльності, які будуть приносити плідні результати при вивченні французької мови. Викладач має багато різнобічних технік та інформаційних технологій, за допомогою яких та при взаємодії з учнями, він зможе розвинути їхню мовленнєву

компетенцію, добре орієнтування у мовленнєвому середовищі, бажання до вивчення іноземних мов.

Необхідно не тільки донести до дітей цікаву інформацію, але й перевірити розуміння лексичного матеріалу, без якого просто не можливий розвиток комунікативних здібностей. За допомогою презентацій, аудіо та відео матеріалів можна добре акцентувати увагу на потрібних і важливих нюансах теми уроку, перемикаючи увагу на інший вид навчальної діяльності. На прикладах тем уроків у 5 класі можна побачити динаміку результатів при розвитку комунікативних умінь, підбити висновки щодо покращення рівня знань з іноземної мови у школярів.

Учні, що знайомляться з новим матеріалом, повинні мати чіткий план їхньої роботи, бо без цього просто не може бути повноцінного розвитку комунікативних здібностей і вмінь на уроці французької мови. За допомогою ІТ покращується динаміка роботи, з'являється мотивація у дитини, зростає рівень виконання вправ, завдань на уроці та вдома. Також, проектні роботи та мовленнєві ситуації, що можуть бути розроблені вчителем для кращого результату, приносять необхідний кругозір знань, комунікативну культуру, розвиток мовленнєвих здогадок, розуміння контексту, формування лінгвістичної компетенції, зростання мотивації та зацікавленості учнів до французької мови.

За слайд-презентаціями на уроці французької мови, що можуть бути наведені вчителем, можна уявити динаміку та структуру завдань за темами, що були нами запропоновані для прикладу розвитку комунікативних умінь. Так, робота з подібними матеріалами на уроках французької мови представляє особливі критерії для розвитку ряду пізнавальних функцій, до яких ми можемо віднести розвиток механізмів уваги, сприйняття, пам'яті, зорового сприйняття, розвиток інтегративних функцій, тобто зорово-моторних та зорово-

слухових функцій. Підбір навчальних програм залежить, перш за все, від поточного навчального матеріалу, рівня підготовки учнів і їх здібностей. Звуки, слова, словосполучення і пропозиції сприймаються учнями на слух і візуально. При цьому також є можливість спостерігати на екрані комп'ютера за артикуляційними рухами і сприймати на слух правильну інтонацію.

ВИСНОВКИ

Отже, у процесі роботи над темою дослідження, ми дійшли до висновку, що з часом відбуваються зміни майже у всіх галузях суспільства, в тому числі й у галузі освіти. Нами було розглянуто сучасні новітні інформаційні технології, які можна застосовувати при вивченні французької мови на середньому та старшому етапах вивчення французької мови. На початку було сформовано ряд дослідницьких завдань, які були успішно реалізовані в ході нашої кваліфікаційної роботи.

Проведений аналіз дозволив констатувати, що вивчення теми інформаційних технологій посідає провідне місце у лінгвістичній та методичній науці, зберігаючи свою актуальність і наразі. Дослідженню впливу ІТ на галузь освіти приділено велику увагу у мовленнєвій царині.

Введення в наукове поле великої кількості наукових праць було зумовлено рядом потреб покращення позитивної динаміки роботи у школі: при веденні уроків іноземної мови, задля підвищення мотивації учнів, подолання різноманітних труднощів, що можуть виникати при оволодінні будь-якою з іноземних мов, які вивчаються у школі.

Також було визначено наукові засади проблеми інформаційних технологій у контексті вивчення іноземної мови. За використанням новітніх методів інформаційно-комп'ютерного спрямування відокремлюємо декілька основних видів навчальної діяльності, в яких можна буде спостерігати позитивну динаміку й поліпшення результатів роботи на уроці іноземної мови. До таких видів відносяться: аудіювання, читання, говоріння, розвиток комунікативних навичок, адаптування дитини у мовленнєвому середовищі, легке сприйняття нового матеріалу на уроці, бажання

самостійно вивчати іноземну мову – достатній рівень мотивації, що буде йти від викладача і матиме підкріплення у вигляді інформаційних технологій.

Однак, урок іноземної мови не повинно бути переоснащено багатокomпонентними та різноманітними видами ІКТ. Для загального позитивного результату та гарного сприйняття учнем іноземної мови, шкільний урок повинен містити тісні міжпредметні зв'язки, переплетіння різних видів учбової діяльності, таких, як робота з підручником та опрацювання нового матеріалу уроку за допомогою перегляд презентацій або відео іноземною мовою, що вивчається.

У процесі проведеного дослідження ми з'ясували специфіку організації уроку з використанням інформаційних технологій для вивчення французької мови. Мультимедійні засоби є необхідними для сучасної школи, адже вони надають допомогу, як вчителю, так і здобувачам освіти. До мультимедіа відносяться інтерактивні системи, які забезпечують ефективну роботу з аудіо, відео, комп'ютерною графікою, статистичними зображеннями і текстами.

До основних засобів інформаційних технологій згідно з вивченням іноземних мов, мають безпосереднє відношення: системи управління курсом (*СМС*), інтерактивні дошки, *ePortfolio* (цифровий архів для роботи, що створюється самим учнем, чи студентом), *corpus* (колекція аутентичної мови в усному або письмовому вигляді), електронні словники, електронні анотації (посилання на рівень слова, чи фрази, контекстні переклади, чи пояснювальна інформація), розумні навчальні системи, програми перевірки граматики, програми з автоматичного розпізнавання мови (*ASR*), фонетичні програми, віртуальні навчальні ігри, чати (синхронна комп'ютерна комунікація: текстова або аудіо), соціальні мережі, блоги, інтернет-форуми або дошки повідомлень.

Ці засоби спричинили просування сучасного уроку іноземної мови на новий, вищий рівень та обумовили заохочення учнів володіти іноземною мовою, що вивчається у школі, на мовленнєвому рівні.

Ми розробили приклад технологічної карти уроку французької мови з використанням інформаційних технологій, опираючись на сучасні видання. Таким чином, ми бачимо, що розвинути комунікативні вміння можна просто на звичайному уроці французької мови і для цього не треба багато часу, якщо викладач буде мати у своєму арсеналі багатий запас різних інформаційних технік, які дуже добре підходять для цього виду навчальної діяльності в школі. Вивчаючи розвиток динаміки уроків французької мови, доцільно буде говорити не про плюси та мінуси того, чи іншого видання, а про те, що українські та французькі видання дуже схожі між собою. Ми залучили досвід не тільки вітчизняних, але й французьких методистів, що дозволяє нам казати про те, що урок з використанням новітніх ІТ буде багатofункціональним та матиме більшу кількість позитивних результатів у здобувачів освіти.

На прикладі конкретних методичних комплексів нами було розглянуто поєднання різних видів завдань та вправ, які спрямовані саме на розвиток багатокomпонентних видів навчальної діяльності та містять основну задачу – обов'язковий зв'язок з розвитком комунікативно-мовленнєвих вмінь.

Перспективу подальшого дослідження вбачаємо в більш детальному аналізі ролі інформаційно-комп'ютерних технологій у галузі освіти в цілому та їхній вплив на кожний тип вивчання іноземних мов окремо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андреев А.А. Дидактические основы дистанционного обучения в высших учебных заведениях : дисс. ...докт. пед. наук: 13.00.08. Москва, 1999. 452 с.
2. Андрущенко В.П., Михайличенко М. І. Сучасна соціальна філософія (Курс лекцій). Київ: Генеза, 1993. Т.1. 256 с.
3. Архангельский С.И. Учебный процесс в высшей школе. Его закономерные основы и методы: Учеб.-метод. пособие / С.И. Архангельский. Москва: Высш. шк., 2001. 368 с.
4. Бандура А. Теория социального научения / Альберт Бандура. СПб. : Евразия, 2000. 320 с.
5. Барановская Т.А. Формирование самоконтроля в учебной деятельности студентов: дис. ... канд. психол. наук: 19.00.13/ Т.А. Барановская. Москва, 1989. 184 с
6. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики / Ф.С. Бацевич: Підручник. Київ : Видавничий центр «Академія», 2004. 344 с.
7. Бібік Н. Проблеми наукового забезпечення модернізації загальної середньої освіти/ Н. Бібік// Педагогіка і психологія, 2008. № 1. С. 40 - 46.
8. Богданова І.М. Педагогічна інноватика : навч. посібник / Інна Михайлівна Богданова. Одеса: «ТЕС», 2000. 148 с.
9. Бондар В. І. Дидактика: навч. посіб. / В.І. Бондар. Київ: Либідь, 2005. 264 с.
10. Буряк В.К. Самостійна робота з книгою / В. К. Буряк. Київ : Радянська школа, 1990 . С.45.
11. Варзацька Л.О. Навчання мови та мовлення на основі тексту: Посібник для вчителів / Л.О. Варзацька. Київ: Рад. шк., 1986. 104 с.
12. Варзацька Л.О., Шевченко Л.М. Методика розвитку зв'язного мовлення молодших школярів: Методичні рекомендації для вчителів,

- студентів педінститутів та педучилищ спеціальності «Педагогіка і методика початкового навчання»/ Л.О. Варзацька, Л.М. Шевченко. Житомир: РІКО - ПРЕС - РЕКЛАМА, 1995. 128 с.
13. Вашуленко М.С. Удосконалення змісту і методики навчання української мови в 1-4 класах: Науково-теоретичні засади та методичні рекомендації / М.С. Вашуленко. Київ: Рад. шк., 1991. 112 с.
14. Величко Л.И. Работа над текстом на уроках русского языка: Пособие для учителя / Л.И. Величко. Москва: Просвещение, 1983. 128 с.
15. Гаврилова І.В. Формальна, неформальна й інформальна моделі навчання / І.В. Гаврилова. Київ, 2009. С. 19.
16. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник / С.У. Гончаренко. Київ: Либідь, 1997. 376 с.
17. Державна національна програма «Освіта / Україна ХХІ століття». Київ: Райдуга, 1994. 70 с.
18. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології / І.М. Дичківська. Київ, 2004. С.14.
19. Дорошенко С.І., Вашуленко М.С., Мельничайко О.І. Свашенко Л.О., Воскресенська О.Н., Хорошковська О.Н., Варзацька Л.О. Методика викладання української мови. Київ: Вища шк., 1992. 398 с.
20. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В. Г. Кремень. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
21. Есипов Б. П. Основы дидактики / Борис Петрович Есипов. Москва: Просвещение, 1957. 352 с.
22. Иванченко А.И. Практикум по французскому языку / А.И. Иванченко. Москва, 2007. 320 с.
23. Клименко Ю.М. Французский язык / Ю.М. Клименко. Москва: Просвещение, 2008. С. 12-30.
24. Князян М.О. Самостійно-дослідницька діяльність майбутнього педагога: структура, функції, засоби активізації : Навч. посібник /

Маріанна Олексіївна Князьян. Ізмаїл : Сміл, 2006. 136 с.

25. Козаков В.А. Самостоятельная работа студентов и информационно-методическое обеспечение / В.А. Козаков. Київ: Вища школа, 1990. 248 с.

26. Козаков В.А. Теория и методика самостоятельной работы студентов: дис. ... доктора пед. наук: 13.00.01 / Виталий Андреевич Козаков. Київ, 1991. 386 с.

27. Кочерган М.П. Вступ до мовознавства / М.П. Кочерган. Київ: Видавництво «Академія», 2006. С. 66.

28. Кравчук Д.М. Писемне мовлення учнів 1-3 класів: Посібник для вчителів / Д.М. Кравчук. Київ: Рад. шк., 1984. 136 с.

29. Малихін О.В. Організація самостійної навчальної діяльності студентів вищих педагогічних закладів: теоретико-методологічний аспект: [монографія] / О.В. Малихін. Кривий Ріг: Видавничий дім, 2009. 307 с.

30. Мамчур Л.І. Перспективність і наступність у формуванні комунікативної компетентності учнів основної школи : монографія / Л.І. Мамчур. Умань, 2012. 449 с.

31. Минин А.Я. Информационные технологии в образовании / А.Я. Минин. Москва , 2015. 145 с.

32. Михеева Е.В. Информационные технологии в профессиональной деятельности / Е.В. Михеева. Москва: Изд-во «Академия». 2008. 371 с.

33. Мусницкая Е.В. Здравствуй, французский язык / Е.В. Мусницкая, М.В. Озерова. Москва: Просвещение, 1997. С. 19-20.

34. Низамов Р.А. Дидактические основы активизации учебной деятельности студентов / Р.А. Низамов. Казань: Изд-во Казанского ун-та, 1975. 190 с.

35. Носкова Т.Н. Информационные технологии в образовании / Т.Н. Носкова. Санкт-Петербург, 2016. 215 с.

36. Пентилюк М.І. Культура мови і стилістика: Пробний підручник для

- гімназій гуманітарного профілю/М.І. Пентиліук. Київ: Вежа, 1994. 240 с.
37. Пидкасистый П. И. Психолого-дидактический справочник преподавателя высшей школы / Пидкасистый П. И., Фридман Л. М., Гарунов М. Г. Москва: Педагогическое общество России, 1999. 354 с.
38. Пидкасистый П. И. Самостоятельная познавательная деятельность школьников в обучении: Теоретико-экспериментальное исследование. Москва: Педагогика, 1980. 240 с.
39. Потушанская Л.Л. Начальный курс французского языка / Л.Л. Потушанская, Н.И. Колесникова, Г.М. Котова. Москва : Просвещение, 2006. С 23-25.
40. Психологічний тлумачний словник найсучасніших термінів // Шапар В. Б., Олефир В. О., Куфлієвський А. С. Харків: Прапор, 2009. 672 с.
41. Савченко О.Я. Удосконалення професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів // Матеріали всеукраїнської науково – практичної конференції «Підготовка педагогічних кадрів до роботи в умовах нової структури і змісту початкової освіти». / О.Я. Савченко. Полтава, 2001. С. 8-12.
42. Селиванова Н. А. Синяя птица : Книга для учителя к учебнику французского языка для 6 класса общеобразовательных учреждений / Н. А. Селиванова, А. Ю. Шашурина. Москва : Просвещение, 2006. С. 3-16.
43. Селиванова Н. А. Синяя птица : Учебник французского языка для 6 классов общеобразовательных учреждений / Н. А. Селиванова, А. Ю. Шашурина. Москва : Просвещение, 2006. С. 3-32.
44. Соколовская О.В. Информационные технологии в менеджменте / О.В. Соколовская. Санкт-Петербург, 2010. С. 22-30.
45. Сухомлинський В.О. Духовний світ школяра // В.О.Сухомлинський. Вибр. твори у 5-ти т. - Т. 1. Київ: Рад. шк., 1976. С. 209-400.

46. Ушинский К. Д. Собр. соч. в 11 т. / Константин Дмитриевич Ушинский; [ред. А. М. Еголина, Е. Н. Медынского, В. Я. Струминского]. Москва: АПН РСФСР, 1950. Т. 3. 645 с.
47. Філіпович І.І. Інноваційні методи вивчення іноземних мов. Мультимедіа та комп'ютерні технології / І.І. Філіповіч. Київ, 2009. С. 25.
48. Чепель М.М., Дуднік Н.З. Педагогічні технології / М.М. Чепель, Н.З. Дуднік. Київ, 2012. С.20.
49. Чередниченко І.Г. Нариси з загальної стилістики сучасної української мови / І.Г. Чередниченко. Київ: Рад. шк., 1962. 496 с.
50. Чижова Т.И. Основы методики обучени ястилисгике в средней школе / Т.И. Чижова. Москва: Просвещение, 1987. 176 с.
51. Щипицина Л.Ю. Информационные технологии в лингвистике / Л.Ю. Щипицина. Москва: Изд-во «Флинта», 2013. 124 с.
52. Гастон Може. Курс французского языка / Може Гастон. Париж, 2002. С. 55-56.
53. Клер Мікель. *La communication progressive du Français* / Мікель Клер. Париж: *Cle International*, 2008. С. 1-10.
54. Колетт Самсон. *Alex et Zoe* / Самсон Колетт. Париж, 2008. С. 25.
55. Колетт Самсон. *Amis et compagnie* / Самсон Колетт. Париж, 2008. С. 3-28.

ДОДАТКИ

Додаток А.

Вправи, направлені на розвиток говоріння

3 **Écoute et observe bien ! Puis présente Pierre ou Pauline !**

Bonjour ! Moi, c'est Pierre ! J'ai 13 ans.
Mon anniversaire, c'est le 25 avril.
Mes cheveux sont noirs et j'ai les yeux marron.

J'ai deux sœurs.
Je n'ai pas d'animal, mais je voudrais un chien !

J'adore le poulet, les gâteaux et la glace !
J'aime faire la cuisine et surfer sur Internet.

Je vais au collège en bus ou à vélo.
Ma matière préférée, c'est les maths !

Salut ! Je m'appelle Pauline ! Moi, j'ai 12 ans.
Je suis née le premier septembre.
J'ai les cheveux blonds et les yeux bleus.

Je suis fille unique : je n'ai pas de frère et je n'ai pas de sœur.
Moi, j'ai une perruche !

J'aime la pizza et la crème caramel !
J'adore faire du jogging et écouter de la musique.

Je vais au collège à pied.
Je n'aime pas trop le collège, mais j'adore mes copains et mes copines !

4 **Présente-toi et présente ta famille !**

J'ai les cheveux ... et les yeux ...
J'ai une sœur : elle a les yeux ...
Mon frère a ... ans. Il a les cheveux ...
Mon père a ... ans. Il est (grand).
J'ai un (chat). Il a ... ans. Il est (noir et blanc).

5 **Parle de tes goûts, de tes matières et de tes passe-temps !**

 J'adore ...   Je n'aime pas ...
 J'aime ...   Je déteste ...
 Je préfère ...

Couleurs :
blanc - bleu - gris - **jaune** - marron - noir - orange - rose - rouge - vert - violet...
Cheveux : blancs - **blonds** - bruns - châains - gris - noirs - roux...
Yeux : bleus - gris - marron - noirs - verts...

Passe-temps :
dessiner - écouter de la musique - faire du sport - faire la cuisine - faire du vélo - faire du jogging - jouer au football - jouer à l'ordinateur - regarder la télévision - surfer sur Internet - travailler - etc.

Matières, etc : l'anglais - la chimie - le dessin - le français - la géographie - l'histoire - les mathématiques - la musique - la physique - les récréations - les sciences - le sport - la technologie...

3 C'est moi !

Джерело [56, с.3]

Вправи, направлені на розвиток умінь письма для середнього та старшого етапів

Unité 3

LEÇON 2

1 Écoute et associe (avec la bonne image) ! Tu as deux écoutes ! Exemple : 1-A.

1 calme	2 hypocrite	3 idiot(e)	4 stressé(e)	5 sympathique	6 têtue(e)

A

B

C

D

E

F

2 Décris quelqu'un de ta famille, un copain, une copine ou ton animal familier ! Utilise un maximum d'adjectifs !

Exemples : Ma tante est gentille et généreuse : elle aime beaucoup faire des cadeaux. Ma copine est sympathique, un peu têtue ; mais je l'adore ! Mon chat est timide et peureux : il a peur des souris !

fatigué(e) - fort(e) - gentil(le)
 - grand(e) - gros(se) - maigre -
 méchant(e) - petit(e) - stressé(e)
 - timide - triste, etc.

3 Remets les phrases dans l'ordre à l'oral !

Exemples :
 homme / un / C'est / hypocrite / → C'est un homme hypocrite.
 intelligente / petite / C'est / femme / une / → C'est une petite femme intelligente.

L'adjectif qualificatif est après le nom.
 Sauf *grand, gros, petit et joli* qui sont avant le nom !

1 un / têtue / enfant / Voilà / → ...
 2 timide / garçon / C'est / un / → ...
 3 femme / C'est / une / maigre / grande / → ...
 4 Voici / nerveux / homme / un / petit / → ...
 5 petite / Je / une / courageuse / connais / fille / → ...
 6 sympathique / jolie / femme / une / C'est / → ...

4 Phonétique → Les sons [ø], [y] et [i] : Écoute et répète ! Puis chante le rap !

Deux petites tortues têtues, en pull bleu et gris, heureuses à Paris !

Mon caractère

20

Комплекс завдань для розвитку вмінь аудіювання

Unité 4

LEÇON 1

PROJET DE L'UNITÉ :
PRÉPARER UN CONSEIL DE CLASSE

Mon collègue

1 Écoute et observe ! Puis dis tout ce que « Léa-Cosette » voudrait faire !

1

2

3

4

Image 1
Léa : Oh, comme je suis malheureuse ! Moi, Cosette, je ne sais pas lire ! Je ne sais pas écrire !

Image 2
Léa : Je voudrais aller à l'école ! Je voudrais travailler dans une salle de classe, faire du sport dans un gymnase, retrouver mes copains dans une cour de récréation !

Image 3
Léa : Je voudrais être forte en maths, en français, en histoire ! Je voudrais apprendre beaucoup de leçons, faire beaucoup d'exercices en classe et beaucoup de devoirs à la maison !

Image 4
Léa : Je rêve d'être une bonne élève, d'avoir de bonnes notes, d'être la déléguée de la classe. Le directeur serait gentil avec moi. Mes professeurs seraient fiers de moi !

Image 5
Agathe : Euh... elle s'entraîne pour le rôle de Cosette... Elle joue bien, hein ?

5

À suivre...

2 Écoute dans quelles matières Théo, Agathe, Max et Léa sont forts, bons ou « nuls » ! Tu as deux écoutes ! Puis parle de toi !

A l'anglais

B la chimie

C le dessin¹

D le français

E la géographie

F l'histoire

G les mathématiques

H la musique

I la physique

J le sport

K les sciences²

L la technologie

Je suis fort en musique, je suis bon en technologie, mais je suis nul en physique ! Et toi ?

1. On dit aussi les arts plastiques ou les arts visuels.
2. On dit aussi les SVT, les sciences de la vie et de la Terre.

28

Комплексні вправи, направлені на адаптування в мовному середовищі

3) Écoute et repère !

la boucherie   la pharmacie   la boulangerie   la pâtisserie

le supermarché   la poissonnerie   la librairie   le magasin de sport

4) Puis ferme les yeux et teste-toi : 1 ? la boucherie - 2 ? la pharmacie ? etc. À toi !

4) Regarde l'exemple, puis continue avec les autres mots !

Exemple : Je voudrais acheter des médicaments : je devrais aller à la pharmacie !
 du chocolat - des gâteaux - des livres - des médicaments - du pain - du poisson - du poulet - des rollers
 - des croissants - du jus d'orange - un vélo - un cadeau

5) Écoute et observe bien !

Je voudrais acheter un nouveau bonnet, une nouvelle montre, des nouveaux gants et des nouvelles lunettes !

A 3 € 50   B 55 €   C 24 €   D 7 €   E 12 €   F 9 €   G 18 €   H 36 €

Le bonnet vert coûte combien ? 3 euros 50 ? C'est bon marché !
 La montre jaune coûte combien ? 55 euros ? C'est trop cher !
 Les gants bleus coûtent combien ? 24 euros ? Ça va !

masculin : nouveau - nouvel - nouveaux
 féminin : nouvelle - nouvelles

Maintenant, travaille (A) avec ton voisin, ta voisine (B) !

Exemple : A : Bonjour ! Je voudrais acheter des nouveaux gants ! B : Voilà des gants rouges : ils coûtent 18 euros ! C'est bon marché ? A : Oui, ça va !

11   Mes achats et mon argent de poche

Завдання, які направлені на удосконалення граматичних навичок

Grammaire

Le verbe *prendre* (rappel)
je prends, tu prends, il / elle / on prend, nous prenons, vous prenez, ils / elles prennent

Le verbe *acheter*
j'achète, tu achètes, il / elle / on achète, nous achetons, vous achetez, ils / elles achètent

Le conditionnel présent (au singulier)

		aimer	devoir	pouvoir	vouloir
1 ^{re} personne	j' (je)	aimerais	devrais	pourrais	voudrais
2 ^e personne	tu	aimerais	devrais	pourrais	voudrais
3 ^e personne	il / elle / on	aimerait	devrait	pourrait	voudrait

Il sert à exprimer une demande, un souhait, un conseil, une suggestion :
 - une demande polie : Je **voudrais** des gants. Tu **pourrais** venir ?
 - un souhait : J'**aimerais** avoir de l'argent de poche.
 - un conseil, une suggestion : Tu **devrais** travailler pour toi-même !

Les pronoms personnels COD (3e personne)

masculin	le (ou l'*)	Je dépense l'argent.	→ Je le dépense.
féminin	la (ou l'*)	J'achète la robe.	→ Je l' achète .
pluriel	les	Je prends les gants.	→ Je les prends.

** devant une voyelle a, e, i, o, u, y ou un h muet.

La place du pronom personnel COD
 Il est juste avant le verbe : Je **la** prends. Je ne **la** prends pas.
 Il est juste avant l'infinitif : Je peux l'essayer ? Je ne veux pas l'essayer !
 À l'impératif : Prenez-**les** ! Ne **les** prenez pas !

L'adjectif *nouveau, nouvel**, *nouvelle, nouveaux, nouvelles*
 Il se place AVANT le nom (comme « petit » ou « grand ») :
 J'achète une nouvelle montre. Tu fais un nouvel achat ?

* devant un nom masculin commençant par a, e, i, o, u ou un h muet.

Culture et civilisation

Des commerces en France

Un magasin

Un grand magasin

Un marché

Un supermarché

Compare avec les commerces de ton pays et fais une exposition dans la classe

Phonétique

La liaison : On_a des_euros !

Stratégies

Pour mieux apprendre...

- Répète plusieurs fois les mots ou les phrases à voix haute ou « dans ta tête » : tu as besoin de t'entraîner à les prononcer et à les mémoriser.
- Note les mots nouveaux dans un carnet ou dans ton cahier d'activités et réutilise-les le plus souvent possible à l'oral et à l'écrit : ainsi tu retiendras la manière de les écrire (graphie) et de les utiliser (morphosyntaxe ou grammaire).

17

Вправи на розвиток умінь читання французькою мовою

2 Lis et reporte les prix !

Promotion sur les vêtements ! Les robes coûtent trente-deux euros cinquante ! Les pulls sont à vingt-quatre euros quatre-vingt-quinze ! Il y a aussi une promotion sur les petites vestes : elles sont à treize euros soixante-quinze ! Nous avons aussi des jupes longues à cinquante-sept euros et quarante-cinq centimes ! Et regardez le très beau manteau : il coûte quatre-vingt-huit euros cinquante ! Pour les hommes, nous avons aussi des pantalons à quarante et un euros quinze, des chemises à quinze euros cinquante-cinq et deux tee-shirts pour le prix d'un : seize euros quatre-vingt ! C'est bon marché, non ?

Production écrite (10 points)

Décris un copain, une copine. Il (elle) a quel âge ? Il (elle) habite où ? Il (elle) est grand(e), petit(e) ? Quel est son caractère ? Quels sont ses passe-temps ? (50-60 mots)

Je voudrais décrire ... , mon copain (ma copine). Il (elle) a ... ans. Il (elle) habite à ... . Il (elle) est ...

Production et interaction orales (10 points)

Tu veux acheter un cadeau avec ton argent de poche !

- Qu'est-ce que tu veux acheter ?
- Tu as combien d'argent ?
- Tu vas dans quel(s) magasin(s) ?
- Qu'est-ce que tu dis en entrant ?
- Qu'est-ce que tu demandes ?
- Que dit le vendeur ou la vendeuse ?
- Tu achètes le cadeau ? Oui ? Non ? Pourquoi ?
- Qu'est-ce que tu dis en partant ?

Завдання, спрямовані на підтримку мотивації до навчання

3 Écoute et observe bien ! Puis présente Pierre ou Pauline !

Bonjour ! Moi, c'est Pierre ! J'ai 13 ans.
Mon anniversaire, c'est le 25 avril.
Mes cheveux sont noirs et j'ai les yeux marron.

J'ai deux sœurs.
Je n'ai pas d'animal, mais je voudrais un chien !

J'adore le poulet, les gâteaux et la glace !
J'aime faire la cuisine et surfer sur Internet.

Je vais au collège en bus ou à vélo.
Ma matière préférée, c'est les maths !

Salut ! Je m'appelle Pauline ! Moi, j'ai 12 ans.
Je suis née le premier septembre.
J'ai les cheveux blonds et les yeux bleus.

Je suis fille unique : je n'ai pas de frère et je
n'ai pas de sœur.
Moi, j'ai une perruche !

J'aime la pizza et la crème caramel !
J'adore faire du jogging et écouter de la musique.

Je vais au collège à pied.
Je n'aime pas trop le collège, mais j'adore mes
copains et mes copines !

 Couleurs :
blanc - bleu - gris - ~~jaune~~ - marron - noir -
orange - rose - rouge - vert - violet...
Cheveux : blancs - ~~blonds~~ - bruns - châains -
gris - noirs - roux...
Yeux : bleus - gris - marron - noirs - verts...

4 Présente-toi et présente ta famille !

J'ai les cheveux ... et les yeux ...
J'ai une sœur : elle a les yeux ...
Mon frère a ... ans. Il a les cheveux ...
Mon père a ... ans. Il est (grand).
J'ai un (chat). Il a ... ans. Il est (noir et blanc).

5 Parle de tes goûts, de tes matières
et de tes passe-temps !

- J'adore ... Je n'aime pas ...
 J'aime ... Je déteste ...
 Je préfère ...

 Passe-temps :
dessiner - écouter de la musique - faire du sport
- faire la cuisine - faire du vélo - faire du jogging -
jouer au football - jouer à l'ordinateur - regarder la
télévision - surfer sur Internet - travailler - etc.

 Matières, etc : l'anglais - la chimie - le dessin - le français - la géographie - l'histoire - les mathématiques -
la musique - la physique - les récréations - les sciences - le sport - la technologie...

Завдання для середнього етапу

1

Atelier

A - B - C

4 Comment retrouver sa bonne humeur? JEU DE MOTS

Réfléchissez: Que veut dire le préfixe re-?

A Dites en ukrainien:

Il faut ...   revoir ses amis.
                      rejouer à ses jeux préférés.
                      recommencer à sortir.
                      repartir en vacances.

Il ne faut jamais   refaire les mêmes erreurs.

B Lisez le petit texte.

Quand je veux voir un ami, je descends l'escalier, je prends mes affaires, je ferme la porte de la maison, je traverse la rue, je sonne chez mon copain, je demande à sa mère s'il est là, mais il n'est pas là. Alors, je retourne chez moi. Et une heure après, je recommence.

Racontez. Commencez comme ça:
 Je redescends l'escalier, je ...

5 Répétez, s'il vous plaît. JEU DE SONS7,3 Dans certains mots, la syllabe **re** [rə] prend la forme: **ré** [re].3 **A** Ecoutez les phrases. Quand vous entendez **re** [rə], levez la main.**B** Lisez les mots suivants. Attention à la prononciation.

relisez - répétez - révisions - recommencez - réécoutez - répondez - regardez - retrouvez

6 Tu crois que c'est pour rire? (G1, G2) EN FORME7,4 **A** Mettez les verbes à la bonne forme.

1. Pourquoi est-ce que tu (rire)?	7. Qu'est-ce que tu (croire)?
2. Il (rire) jaune.	8. Est-ce qu'ils (croire) au père Noël?
3. J'ai beaucoup (rire).	9. On (croire) rêver!
4. Ne (rire) pas, les filles.	10. Je l'ai (croire).
5. C'est pour (rire)!	11. Vous (croire)?
6. Elles (rire) pour un oui ou pour un non.	12. Je ne (croire) pas.

Вправи для середнього етапу при вивченні французької мови

2

Atelier

A-B-C

5 Comme un mauvais rêve

17 1. Le lendemain, au cours de maths, quelqu'un a frappé à la porte. C'était le principal.

21,7

2. Il a regardé les sacs de la classe et enfin, il est arrivé à ma table.

3. Tout à coup, son regard s'est figé. Je courais à la catastrophe.

4. Je ne comprenais rien. Encore une statuette dans mon sac? Des mouches noires dansaient devant mes yeux.

5. Nous sommes allés dans son bureau.

6. D'abord j'ai hésité, mais enfin j'ai commencé à parler vite, très vite.

30

Вправи для старшого етапу

1

UNE TARTE, S'IL VOUS PLAÎT!

1 À la boulangerie

Octave: Maman, **je veux** un croissant!

La mère: Pardon, je... quoi?

Octave: **Je voudrais** un croissant...
s'il te plaît, maman.

La mère: Bon, d'accord, allons-y!

Mais c'est toi qui le demandes, po-li-ment.

Octave: Bonjour, **un croissant**, s'il te plaît madame!

La mère: **S'il vous plaît** madame...

et s'il te plaît maman! Ça fait cent fois
que je te le dis.

La boulangère: Voilà, mon petit.

La mère: Octave, qu'est-ce que tu dis?

Octave: Merci...

La mère: Merci qui?

Octave: Merci, madame...

2 À la boucherie

Le boucher: Madame, vous désirez?

Madame Derain: **Il me faudrait** un poulet rôti, s'il vous plaît.

Le boucher: Oui, madame, et avec ceci?

Madame Derain: **Vous auriez** une belle entrecôte pour deux personnes?

Le boucher: Bien sûr, madame. Regardez, comme elle est belle!

Madame Derain: Je voudrais aussi du porc, mais je ne sais pas quoi prendre.

Qu'est-ce que vous me conseillez? Des côtelettes?

Le boucher: Non, si vous voulez quelque chose de tendre, prenez plutôt un filet mignon.

Madame Derain: D'accord, **je vais prendre** un filet mignon pour six personnes.

Le boucher: Il vous faut autre chose?

Madame Derain: Oui, **donnez-moi** aussi quatre tranches bien fines de jambon blanc.

Le boucher: Ce sera tout, madame?

Madame Derain: Oui, merci.

COMMENT LE DIRE?

- Je voudrais...
- Il me faudrait...
- Je vais prendre...
- Donnez-moi...
- Est-ce que je peux avoir...?
- Vous avez...? / Vous auriez...?
- Qu'est-ce que vous me conseillez?

ou, tout simplement:

- « Une baguette, s'il vous plaît! »

